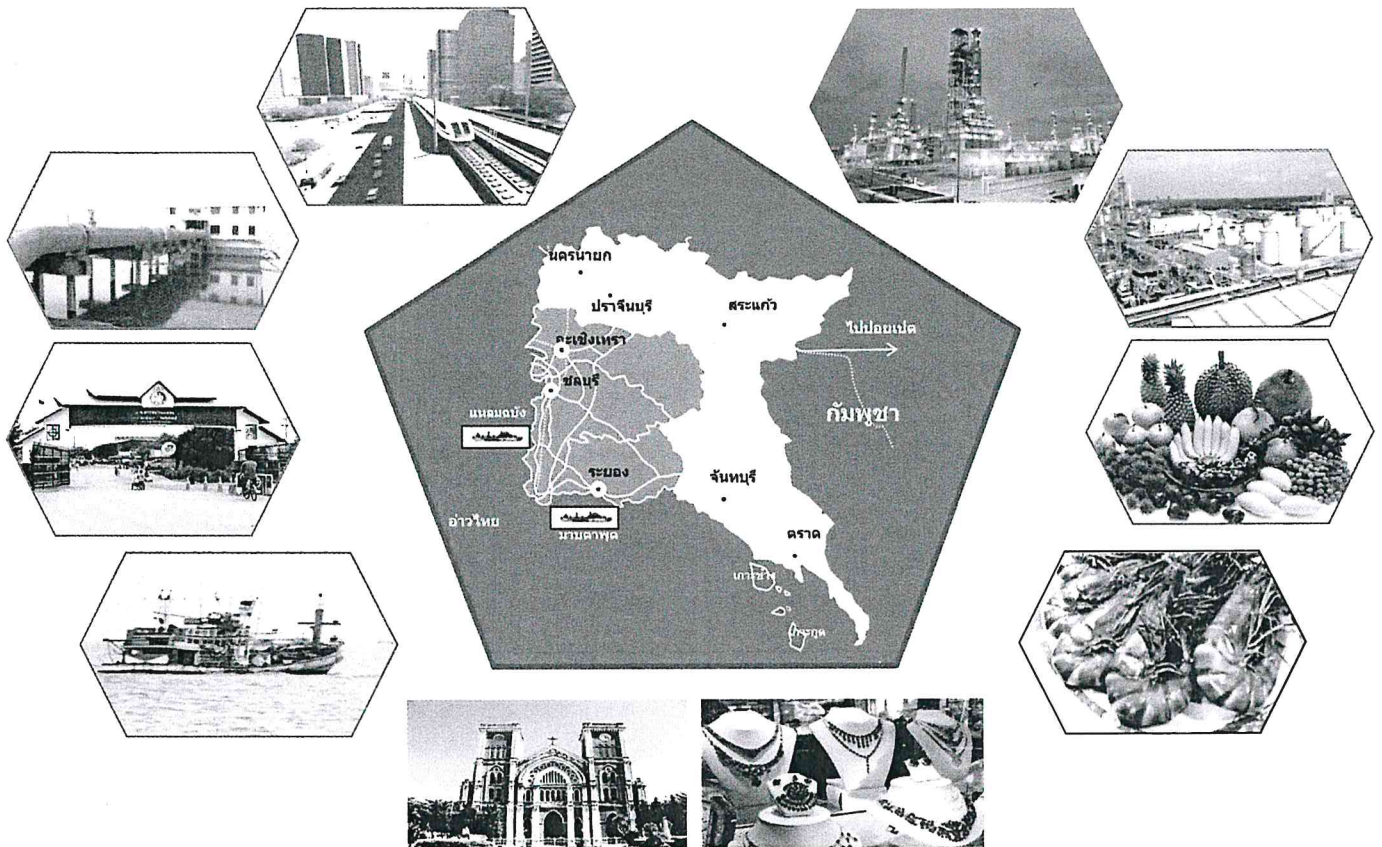

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
๑. สภาพทั่วไป	๑
๒. โครงข่ายคมนาคมขนส่งและการบริการสาธารณูปโภค	๒
๓. สภาพเศรษฐกิจและรายได้	๔
๔. ประชากรและสังคม	๙
๕. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ	๑๒
๖. สภาวะแวดล้อม	๑๔
๗. ปัญหาและประเด็นท้าทาย	๑๘
๘. แนวคิดและทิศทางการพัฒนา	๑๘
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน	๒๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล	๒๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว	๒๑
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน	๒๑
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	๒๒
๙. แผนงานโครงการของกระทรวงที่มีความสำคัญสูงที่ขับเคลื่อนตามทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก	๒๓
● แผนงานโครงการที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสอดคล้อง ภายใต้ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐	
● ข้อเสนอแผนงานโครงการเบื้องต้นที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอในการขับเคลื่อน ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔	
● ข้อเสนอแผนงานโครงการเบื้องต้นที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่ในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔	

ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ภาคตะวันออก ประกอบด้วย ๘ จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว มีอาณาเขต ทิศเหนือ ติดกับ จังหวัดสระบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ ทิศใต้ ติดกับ อ่าวไทย ทิศตะวันออก ติดกับ กัมพูชา ทิศตะวันตก ติดกับ กรุงเทพฯ ปทุมธานี สมุทรปราการ อ่าวไทย

๑.๒ พื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ มีพื้นที่รวม ๒๒.๘๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๗.๑ ของประเทศ ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ภูเขาสูงและป่าไม้ โดยตอนกลางเป็นที่ราบสลับภูเขา ตอนล่างเป็นที่ราบลุ่มน้ำและที่ราบชายฝั่งทะเล

๑.๓ ภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศของภาคตะวันออก คล้ายคลึงกับภาคใต้ คือ-ทางตอนบนของภาคจากปราจีนบุรี สระแก้ว ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทราจะมีลักษณะอากาศแบบสะวันนา (Aw) ส่วนทางตอนล่าง คือจันทบุรีและตราด จะมีลักษณะอากาศแบบร้อนชื้นแบบมรสุม (Am) คือ มีฝนตกชุก อากาศร้อนชื้น จังหวัดที่มีปริมาณฝนมากที่สุดคือ ตราด และจังหวัดที่มีฝนตกน้อยที่สุดคือ ชลบุรี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ประมาณ ๑,๕๑๘.๖ มิลลิเมตรต่อปี

๑.๔ การใช้ประโยชน์จากที่ดิน ปี ๒๕๕๘ ภาคตะวันออก มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๑๒.๘๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยเป็นพื้นที่ไม้ยืนต้นและไม้ผล ๕.๒๐ ล้านไร่ พืชไร่ ๓.๒๒ ล้านไร่ และทำนาข้าว ๒.๗๘ ล้านไร่ และพื้นที่นอกการเกษตร ๕.๗๕ ล้านไร่

๑.๕ ทรัพยากรธรรมชาติ

๑.๕.๑ ดิน ส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย ระบายน้ำได้ดี ไม่อุดมสมบูรณ์ บริเวณที่มีน้ำทะเลท่วมถึงจะเป็นดินโคลนหรือดินเหนียว ส่วนบริเวณที่สูงเป็นดินที่เกิดจากการสลายตัวของหินบะซอลต์ หินปูนเหมาะแก่การปลูกพืชสวน เช่น เงาะทุเรียน มังคุด เป็นต้น ส่วนบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำมีดินอัสลูเวียที่เหมาะสมใช้ทำนา

๑.๕.๒ แหล่งน้ำ ภาคตะวันออกมีลุ่มน้ำที่สำคัญ คือ ลุ่มน้ำปราจีนบุรี ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ และลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก มีแม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำระยอง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำตราด และแม่น้ำบางปะกง

๑.๕.๓ ป่าไม้ ส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบ ป่าดิบเขา ป่าสนเขา ป่าชายเลน และป่าเบญจพรรณ ในปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ป่าไม้ ๕.๑๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒ ของพื้นที่ภาค หรือร้อยละ ๕ ของพื้นที่ป่าทั่วประเทศ ซึ่งต่ำกว่าค่ามาตรฐานความสมดุลของระบบนิเวศที่กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ป่ามากที่สุด คือ จันทบุรี สระแก้ว และปราจีนบุรี ตามลำดับ สำหรับป่าชายเลน ภาคตะวันออก (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา) ปี ๒๕๕๗ ภาคตะวันออกมีพื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมด

ประมาณ ๑๖๔,๖๔๙.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗ ของพื้นที่ป่าชายเลนทั่วประเทศ ซึ่งจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าชายเลนมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี น้อยที่สุด คือ จังหวัดชลบุรี

๒. โครงข่ายคมนาคมขนส่งและการบริการสาธารณูปโภค

๒.๑ การคมนาคมขนส่งทางบก

๒.๑.๑ โครงข่ายถนน มีเส้นทางถนนสายหลักขนาดไม่ต่ำกว่า ๔ ช่องจราจรเชื่อมโยงทุกจังหวัด และโครงข่ายหลักของประเทศที่เชื่อมสู่ภาคต่างๆ แต่พื้นที่เมืองยังมีปัญหาการจราจรแออัด

๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓ (ถนนสุขุมวิท) สายบางนา-หาดเล็ก เป็นหนึ่งในทางหลวงแผ่นดินสายประธานทั้งสี่ของประเทศไทย จุดเริ่มต้นเชื่อมต่อจากถนนเพลินจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ไปตามชายทะเลภาคตะวันออกและสิ้นสุดที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ติดต่อกับชายแดนจังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา รวมระยะทางยาวทั้งสิ้นประมาณ ๔๘๘ กิโลเมตร โดยผ่านจังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

๒) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ สายสุพรรณบุรี-อรัญประเทศ (เขตแดนไทย/กัมพูชา) เป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกของประเทศไทย สายทางเริ่มต้นในจังหวัดสุพรรณบุรี และสิ้นสุดที่ชายแดนประเทศกัมพูชา อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีระยะทางตลอดทั้งสายรวม ๒๙๙.๕๔๙ กิโลเมตร ในปัจจุบัน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ เฉพาะช่วงหिनกองถึงอรัญประเทศได้รับการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายทางหลวงเอเชียสาย ๑ โดยถนนตลอดสายมีขนาดระหว่าง ๒-๖ ช่องจราจร

๓) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ (ถนนเทพรัตน) สายบางนา - หนองไม้แดง ทางหลวงสายนี้ได้รับการกำหนดให้เป็นทางหลวงเอเชียสาย ๑๙ ขนาด ๘-๑๔ ช่องจราจร มีจุดเริ่มต้นที่แยกบางนา กรุงเทพมหานคร ผ่านจังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และไปบรรจบกับถนนสุขุมวิทที่ทางแยกต่างระดับหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี

๔) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๖ (ถนนบายพาสพัตยา-ระยอง) สายกะทิงลาย-ปลวกเกตู เป็นถนนแอสฟัลต์คอนกรีตขนาด ๔ ช่องจราจร ถนนสายนี้ได้รับการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชียสาย ๑๒๓ เริ่มต้นแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓ (ถนนสุขุมวิท) บริเวณทางแยกกะทิงลาย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี สิ้นสุดที่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓ บริเวณบ้านปลวกเกตู ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ระยะทางรวม ๕๗ กิโลเมตร

๕) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๔ สายปากเกร็ด-สะพานต่างระดับนครราชสีมา เป็นทางหลวงแผ่นดินสายรองที่เชื่อมระหว่างจังหวัดนนทบุรี กรุงเทพมหานคร จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครราชสีมา

๖) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๕ (ถนนรังสิต-นครนายก) เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดปทุมธานีกับจังหวัดนครนายก

๗) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๗ สายจันทบุรี-สระแก้ว เป็นเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้

๘) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๑๘ (ถนนตราด-บ้านหาดเล็ก) ทางไปสู่ ตลาดชายแดนไทย-กัมพูชา บ้านหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่

๙) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๑ สายสัตหีบ-เขาหินซ้อน มีชื่อเรียกว่า ถนนสายยุทธศาสตร์ เส้นทางเริ่มจากถนนสุขุมวิท ที่ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สิ้นสุดที่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๔ (ฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี) ที่ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๐) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๔ สายชลบุรี-แกลง เป็นถนนที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อย่นระยะทางจากจังหวัดชลบุรีไปสู่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด โดยไม่ผ่านตัวเมืองระยอง เป็นถนนผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต ขนาด ๔ ช่องจราจรตลอดสาย เริ่มต้นจากถนนสุขุมวิท อำเภอเมืองชลบุรี ผ่านถนนเลียบเมืองชลบุรี ถนนกรุงเทพฯ-ชลบุรี ทางแยกบ้านบึงพัฒนา (แยกเอ็ม ๑๖) อำเภอบ้านบึง ทางแยกหนองปรือ และอำเภอหนองใหญ่ เข้าเขตจังหวัดระยอง ผ่านอำเภอวังจันทร์ สิ้นสุดที่ถนนสุขุมวิทบริเวณทางแยกภิบาลพัฒนา (แยกแกลง) อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

๑๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๘ (ถนนธนบุรี) สายอรัญประเทศ - นางรอง หรือ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างภาคตะวันออกกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ มีจุดเริ่มต้นที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สิ้นสุดที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

๑๒) ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ สายกรุงเทพมหานคร-บ้านฉาง เป็นทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายแรกของประเทศไทย ทางสายนี้เป็นโครงข่ายทางหลวงที่มีความสำคัญในการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งกับพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เป็นทางเชื่อมเข้าสู่ท่าอากาศยานสากลแห่งใหม่ คือ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ถนนสายนี้ได้รับการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชียสาย ๑๙ และทางหลวงเอเชียสาย ๑๒๓

๒.๑.๒ รถไฟ มีเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงจาก กทม. - อ.อรัญประเทศ (กทม. ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว อำเภออรัญประเทศ) และกทม. - ระยอง (กทม. ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง)

๒.๒ การคมนาคมขนส่งชายฝั่ง มีท่าเรือที่ดำเนินการให้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ โดยภาครัฐและเอกชนที่สำคัญ คือ ท่าเรือแหลมฉบัง เป็นท่าเรือน้ำลึกในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ตั้งอยู่บริเวณอำเภอศรีราชา และบางละมุง จังหวัดชลบุรี ท่าเรือมาบตาพุด เป็นท่าเรืออุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง ตั้งอยู่บริเวณตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง และท่าเรือศรีราชา เป็นท่าเรือน้ำลึกเอกชนแห่งแรกที่ใหญ่ที่สุด ตั้งอยู่บริเวณอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ให้บริการประเภทสินค้าเทกอง สินค้าทั่วไป และคอนเทนเนอร์ รวมถึงมีท่าเรือ Ferry หัวหิน - พัทยา

๒.๓ การคมนาคมขนส่งทางอากาศ มีสนามบินที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่นานาชาติที่สำคัญ คือ ท่าอากาศยานอู่ตะเภา หรือสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา ตั้งอยู่ตำบลพลลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ห่างจากจังหวัดประมาณ ๓๐ กิโลเมตร และอยู่ห่างจาก กทม. ประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร ซึ่งจะพัฒนาเป็นสนามบินพาณิชย์ระหว่างประเทศอีกแห่งหนึ่ง

๒.๔ ด้านชายแดน ที่เป็นจุดเชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย กัมพูชา มีด่านถาวร ๔ แห่ง คือ ด่านบ้านคลองลึก จังหวัดสระแก้ว ด่านบ้านหาดเล็ก จังหวัดตราด ด่านบ้านผักกาดและด่านบ้านแหลม จังหวัดจันทบุรี จุดผ่อนปรน ๘ จุด ได้แก่ จุดผ่อนปรนจังหวัดสระแก้ว ๓ จุด คือ บ้านตาพระยา อำเภอตาพระยา บ้านหนองปรือ อำเภออรัญประเทศ บ้านเขาดิน อำเภอคลองหาด จังหวัดจันทบุรี ๓ จุด คือ บ้านขั้วตารี อำเภอสอยดาว บ้านขมิ้นล่าง

อำเภอโป่งน้ำร้อน บ้านสวนส้ม อำเภอสอยดาว และจังหวัดตราด ๒ จุด คือ บ้านมะม่วง และบ้านหมื่นด่าน อำเภอบ่อไร่

๒.๕ แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้แก่ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายพญา - มาบตาพุด โครงการก่อสร้างทางรถไฟสายใหม่ที่สำคัญ ได้แก่ สายมาบตาพุด - ระยอง ระยะทาง ๒๔ กิโลเมตร และโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงศรีราชา - ฉะเชิงเทรา - คลองสิบเก้า - แก่งคอย

๒.๖ บริการสาธารณูปโภค

๒.๖.๑ ไฟฟ้า การให้มีบริการไฟฟ้าครอบคลุมร้อยละ ๘๐.๗ ของจำนวนครัวเรือนภาคตะวันออก โดยจังหวัดชลบุรีมีส่วนการให้บริการน้อยที่สุด ร้อยละ ๗๑.๖ ของจำนวนครัวเรือนจังหวัด

๒.๖.๒ ประปา การให้บริการน้ำประปายังไม่ครอบคลุมและทั่วถึง และมีปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำดิบทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ในปี ๒๕๕๙ การประปาภูมิภาค (กปภ.) ให้บริการน้ำประปาในภาคตะวันออก จำนวน ๗๓๘,๙๐๗ ครัวเรือน หรือร้อยละ ๒๙.๖ ของจำนวนครัวเรือนภาคตะวันออก ซึ่งสัดส่วนการให้บริการในแต่ละจังหวัดอยู่ระหว่างร้อยละ ๑๓ - ๓๗ โดยจังหวัดสระแก้วมีส่วนการให้บริการน้อยที่สุด และจังหวัดชลบุรีมีส่วนของการให้บริการมากที่สุด

๓. สภาพเศรษฐกิจและรายได้

๓.๑ ภาพรวมเศรษฐกิจ

๓.๑.๑ ภาคตะวันออกเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศรองลงมาจากกรุงเทพฯ โดยภาคตะวันออก (๘ จังหวัด) มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี ๒๕๕๘ เท่ากับ ๒,๔๐๕,๖๖๗ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๗.๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ เมื่อเทียบขนาดเศรษฐกิจของภาคตะวันออกปี ๒๕๕๔ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า ภาคตะวันออก มีสัดส่วนการผลิตลดลงจากร้อยละ ๑๗.๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ ในปี ๒๕๕๔ เหลือร้อยละ ๑๗.๖ ในปี ๒๕๕๘

๓.๑.๒ โครงสร้างเศรษฐกิจของภาคตะวันออกพึ่งพิงภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด ในปี ๒๕๕๘ ภาคอุตสาหกรรมมีส่วนการผลิตร้อยละ ๕๙.๗ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค (สาขาอุตสาหกรรม ร้อยละ ๔๗.๘ สาขาเหมืองแร่ ร้อยละ ๑๑.๙) ลดลงจากร้อยละ ๖๐.๕ ในปี ๒๕๕๔ รองลงมาคือ ภาคบริการ มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๓๓.๓ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๐.๔ ในปี ๒๕๕๔ และที่เหลือเป็นภาคเกษตรร้อยละ ๗.๐ ลดลงจากร้อยละ ๙.๑ ในปี ๒๕๕๔ สำหรับสาขาการผลิตที่มีสัดส่วนการผลิตสูงที่สุดของภาคในปี ๒๕๕๘ คือ สาขาอุตสาหกรรม โดยสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค และสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมภาคตะวันออกต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมรวมทั้งประเทศอยู่ที่ร้อยละ ๓๐.๔ นอกจากสาขาอุตสาหกรรมแล้วสาขาการผลิตหลักของภาคที่สำคัญรองลงมา คือ สาขาเหมืองแร่ ร้อยละ ๑๑.๙ สาขาการค้า มีสัดส่วนการผลิต ร้อยละ ๙.๔ สาขาเกษตรฯ ร้อยละ ๖.๔ สาขาไฟฟ้า ร้อยละ ๕.๖ และสาขาขนส่ง ร้อยละ ๓.๙

๓.๑.๓ อัตราการขยายตัวเฉลี่ยทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกต่ำกว่าระดับประเทศ เศรษฐกิจภาคตะวันออกมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ร้อยละ ๒.๑ ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๙

ตารางที่ ๑ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของภาคตะวันออก

รายการ	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค					
• มูลค่า (ล้านบาท)	๒,๐๒๗,๙๔๙	๒,๒๕๕,๐๒๐	๒,๓๐๘,๒๙๓	๒,๓๙๑,๕๕๖	๒,๔๐๕,๒๖๗
• สัดส่วนต่อประเทศ (ร้อยละ)	๑๗.๙	๑๘.๒	๑๗.๙	๑๘.๑	๑๗.๖
• อัตราขยายตัวที่แท้จริง (ร้อยละ)	- ๑.๖	๙.๒	๐.๕	๐.๖	๑.๘
มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว					
• มูลค่า (บาท/คน/ปี)	๓๘๖,๒๙๒	๔๒๓,๑๙๓	๔๒๖,๙๕๗	๔๓๖,๑๗๐	๔๓๒,๗๑๒
• อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	๑.๖	๙.๖	๐.๙	๒.๒	- ๐.๘
โครงสร้างการผลิต (ร้อยละ)					
• ภาคเกษตร	๙.๑	๗.๕	๗.๔	๗.๓	๗.๐
- เกษตรกรรมฯ	๘.๒	๖.๗	๖.๗	๖.๖	๖.๔
- ประมง	๐.๙	๐.๘	๐.๖	๐.๗	๐.๗
• ภาคอุตสาหกรรม	๖๐.๕	๖๒.๒	๖๑.๔	๖๑.๒	๕๙.๗
- เหมืองแร่ฯ	๑๓.๗	๑๕.๔	๑๕.๒	๑๔.๖	๑๑.๙
- อุตสาหกรรม	๔๖.๘	๔๖.๘	๔๖.๑	๔๖.๖	๔๗.๘
• ภาคบริการ	๓๐.๔	๓๐.๓	๓๑.๒	๓๑.๕	๓๓.๓
- การค้าส่งค้าปลีก	๙.๓	๘.๖	๘.๕	๘.๙	๙.๔
- ขนส่ง	๕.๒	๔.๖	๕.๐	๕.๓	๕.๖
- อื่นๆ	๓.๙	๓.๘	๓.๗	๓.๖	๓.๙

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของสำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

๓.๑.๔ ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยต่อหัว (GRP Per capita) สูงกว่าระดับประเทศ ปี ๒๕๕๘ ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ ๔๓๒,๗๑๒ บาท เพิ่มขึ้นจาก ๓๘๖,๒๙๒ บาท ในปี ๒๕๕๔ และสูงกว่าระดับประเทศที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ ๒๐๓,๓๕๖ บาท แต่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ร้อยละ ๒.๗ ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔.๔ ในช่วงเดียวกัน

๓.๑.๕ พื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาคตะวันออกยังคงกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญของภาค โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อภาคสูงที่สุดคือ ระยอง ร้อยละ ๓๕.๙ รองลงมาคือ ชลบุรี ร้อยละ ๓๓.๗ และฉะเชิงเทรา ร้อยละ ๑๒.๙ ส่วนจังหวัดที่มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อภาคต่ำที่สุดคือ จังหวัดนครนายก ร้อยละ ๑.๑ ซึ่งให้เห็นว่าการกระจายการพัฒนาในภาคตะวันออกยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่

๓.๒ เศรษฐกิจรายสาขา

๓.๒.๑ ภาคเกษตร

๑) ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประมาณ ๑๖๘,๗๑๗ ล้านบาท ลดลงจาก ๑๘๕,๔๓๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๔ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ๑๕๒,๘๕๘ ล้านบาท และสาขาประมง ๑๕,๘๕๙ ล้านบาท สาขาเกษตรฯ มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๖.๔ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๔.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ของประเทศ อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของสาขาเกษตรฯ ของภาคตะวันออกในช่วง ๕ ปี (๒๕๕๔-๒๕๕๘)

ร้อยละ ๒.๔ สูงกว่าประเทศที่มีอัตราการผลิตเฉลี่ยร้อยละ ๑.๒ สาขาเกษตรของภาคตะวันออกมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี สารเคมีตกค้างในผลผลิต และปัญหาผลไม้ล้นตลาด เป็นต้น สำหรับสาขาประมง มีสัดส่วนการผลิตเพียงแค่ร้อยละ ๐.๗ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก แต่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๕.๓ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงของประเทศ เมื่อพิจารณาในช่วง ๕ ปี (๒๕๕๔-๒๕๕๘) ที่ผ่านมา พบว่า สาขาประมงของภาคตะวันออกหดตัวน้อยกว่าระดับประเทศ โดยภาคตะวันออกหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕.๒ ในขณะที่ประเทศหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕.๕

๒) แหล่งการทำเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๔๑.๑ รองลงมาคือ ระยอง ร้อยละ ๑๒.๓ ชลบุรี ร้อยละ ๑๒.๑ และตราด ร้อยละ ๑๑.๒ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออก มีดังนี้

(๑) ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญได้แก่ ข้าว และมันสำปะหลัง ปี ๒๕๕๘ จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากของภาค คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และจันทบุรี

(๒) ผลไม้ ที่สำคัญได้แก่ ทุเรียน จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนในภาคที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด มังคุด แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง ลำไย แหล่งปลูกลำไยที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี เงาะ แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด ลองกอง แหล่งปลูกลองกองที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

(๓) ปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่เนื้อ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง และปราจีนบุรี ไก่ไข่ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก และชลบุรี เป็ดเนื้อ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา เป็ดไข่ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา และสุกร แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

(๔) ประมง ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำการประมง โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดตราด รองลงมาคือ ระยอง และจันทบุรี

๓) พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๐.๘ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๑ พื้นที่ชลประทานของภาคตะวันออกในปี ๒๕๕๘ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒.๖๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๔) เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ พบว่า ภาคตะวันออกมีพื้นที่เกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๑๙๔,๗๓๖.๒๑ ไร่ โดยจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมาคือ จังหวัดตราด และระยอง และเกษตรอินทรีย์ ๘๒๙.๖๙ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุดคือ จังหวัดตราด รองลงมาคือ จังหวัดจันทบุรี และระยอง

๓.๒.๒ ภาคอุตสาหกรรม

๑) ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคการผลิตหลักของภาคตะวันออก มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี ปี ๒๕๕๘ เท่ากับ ๑,๔๓๕,๒๕๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๑,๒๒๖,๗๓๘ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๔ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ๑,๑๔๘,๖๕๓ ล้านบาท และสาขาเหมืองแร่ฯ ๒๘๖,๖๐๐ ล้านบาท สาขาอุตสาหกรรมจึงเป็นสาขาการผลิตหลักที่สำคัญของภาคตะวันออก ปี ๒๕๕๘ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคคิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘ และมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมของประเทศคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔

๒) อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของสาขาอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกต่ำกว่าประเทศ โดยสาขาอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) ร้อยละ ๐.๕ ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑

๓) อุตสาหกรรมและแหล่งผลิตที่สำคัญของภาคตะวันออกยังคงกระจุกตัวใน จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๕๘ จังหวัดที่มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมสูงสุดของภาค คือ ชลบุรี ร้อยละ ๓๕.๑ รองลงมาคือ ระยอง ร้อยละ ๓๑.๙ และฉะเชิงเทรา ร้อยละ ๑๘.๓ สำหรับอุตสาหกรรมสำคัญ ที่มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สูงสุดของภาคตะวันออก คือ อุตสาหกรรมการผลิตถ่านโค้ก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม และเชื้อเพลิงปรมาณู คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมของภาค แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี และระยอง รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ รถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง ร้อยละ ๑๑.๒ แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา และระยอง อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรสำนักงาน เครื่องทำบุญขึ้น และเครื่องคำนวณ ร้อยละ ๑๐.๐ แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี และชลบุรี และอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น ร้อยละ ๑๐.๒ แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา

๔) การพัฒนาอุตสาหกรรมภาคตะวันออกยังต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ภาคตะวันออกยังมีปัญหาสิ่งแวดล้อมจากภาคอุตสาหกรรม ทั้งปัญหาน้ำเสีย มลพิษทางอากาศ และขยะ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญคือ ปัญหาการแย่งกันใช้น้ำ และปัญหาการจราจร

๕) ภาคตะวันออกเป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ปัจจุบันพื้นที่ที่เป็นแหล่งที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญอยู่ใน ๔ จังหวัด คือ ชลบุรี อาทิต นิคมอุตสาหกรรมบึงทอง นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ระยอง อาทิต นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด ฉะเชิงเทรา อาทิต นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ และปราจีนบุรี อาทิต นิคมอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี นิคมอุตสาหกรรม ๓๐๔ ปราจีนบุรี

๓.๒.๓ การค้าชายแดน

๑) ภาคตะวันออกเป็นภาคที่มีศักยภาพในการพัฒนาทางด้านการค้าชายแดนกับประเทศกัมพูชา โดยภาคตะวันออกมีพื้นที่ชายแดนติดกับกัมพูชาทางฝั่งตะวันออก ซึ่งจังหวัดที่เป็นแหล่งการค้าชายแดนที่สำคัญคือ จังหวัดสระแก้ว ตราด และจันทบุรี ปี ๒๕๕๔ ภาคตะวันออกมีมูลค่าการค้าชายแดนรวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๑๖,๓๓๑.๖๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ ของประเทศ เพิ่มขึ้นจาก ๗๙,๘๙๒.๘๙ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ โดยเป็นมูลค่าการนำเข้า ๑๘,๒๐๙.๗๑ ล้านบาท และส่งออก ๙๘,๑๒๑.๙๔ ล้านบาท นอกจากนี้ยังมีการค้าผ่านแดนไปยังประเทศเวียดนาม โดยในปี ๒๕๕๘ ภาคตะวันออกมีมูลค่าการค้าผ่านแดน ๑,๓๑๕.๕๑ ล้านบาท

๒) ภาคตะวันออกเป็นภาคที่ได้ดูแลการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอด โดยสินค้าส่งออกไปยังกัมพูชาที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบฯ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบอื่นๆ ส่วนสินค้านำเข้าจากกัมพูชาที่สำคัญ ได้แก่ ผักและของปรุงแต่งจากผัก ลวดและสายเคเบิลที่หุ้มฉนวน อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง

๓.๒.๔ การท่องเที่ยว

๑) จำนวนนักท่องเที่ยวของภาคตะวันออกมีแนวโน้มขยายตัวสูงกว่าระดับประเทศ ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและมีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ เช่น พัทยา เกาะช้าง และ เกาะเสม็ด เป็นต้น ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวจำนวนมาก ในปี ๒๕๕๙ ภาคตะวันออกมีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือน ๓๖.๓๕ ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก ๒๖.๖๒ ล้านคน ในปี ๒๕๕๕ จังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ จังหวัดชลบุรี รองลงมาคือ จังหวัดระยอง และฉะเชิงเทรา สำหรับอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยว ในช่วง ๕ ปี (๒๕๕๕-๒๕๕๙) มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๙.๙ สูงกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๘.๘

๒) รายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มขยายตัวสูงกว่าระดับประเทศ ในปี ๒๕๕๙ ภาคตะวันออกมีรายได้จากการท่องเที่ยว ๒๗๘,๓๖๔.๐๕ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙ ของประเทศ) เพิ่มขึ้นจาก ๑๕๑,๙๕๗.๙๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุดในภาค ตะวันออก คือ จังหวัดชลบุรี รองลงมาคือ จังหวัดระยอง และตราด สำหรับอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของรายได้ จากการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกในช่วง ๕ ปี (๒๕๕๕-๒๕๕๙) มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑๖.๕ สูงกว่า ระดับประเทศที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑๔.๓

๓) ภาคตะวันออกมีปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ภาคตะวันออกเป็นภาคที่มี แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติหลายแห่ง แต่ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้กำลังประสบปัญหา สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว คือ ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมจากน้ำเสีย ขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล หมักหมม ปัญหารั้วพยานธรรมชาติถูกทำลาย และถูกบุกรุกเพิ่มขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการด้านการ ท่องเที่ยว

๓.๓ เศรษฐกิจระดับครัวเรือน

๓.๓.๑ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนของภาคตะวันออกสูงกว่าระดับประเทศ โดยในปี ๒๕๕๘ ภาคตะวันออกมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือน ๒๗,๙๔๒ บาทต่อเดือน สูงกว่าระดับประเทศ (๒๖,๙๑๕ บาทต่อเดือน) และเพิ่มขึ้นจาก ๒๒,๕๒๗ บาทต่อเดือน ในปี ๒๕๕๔ จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดจันทบุรี ๓๖,๐๒๔ บาทต่อเดือน รองลงมาคือ ระยอง ๓๐,๓๑๕ บาทต่อเดือน และฉะเชิงเทรา ๒๗,๕๕๕ บาทต่อเดือน ส่วนจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่ำสุดในภาค คือ จังหวัดนครนายก ๒๓,๕๕๕ บาทต่อเดือน

๓.๓.๒ หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนของภาคตะวันออกต่ำกว่าระดับประเทศ โดยในปี ๒๕๕๘ ภาคตะวันออกมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน ๑๔๘,๕๘๓ บาท ต่ำกว่าระดับประเทศ (๑๕๖,๗๗๐ บาทต่อเดือน) แต่ เพิ่มขึ้นจาก ๑๒๘,๘๘๗ บาท ในปี ๒๕๕๔ จังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัด สระแก้ว ๒๔๙,๑๒๗ บาท รองลงมาคือ ปราจีนบุรี ๑๖๑,๔๓๓ บาท และชลบุรี ๑๔๙,๑๙๒ บาท ส่วนจังหวัดที่มี หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่ำสุดในภาค คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ๗๕,๔๔๓ บาท

๔. ประชากรและสังคม

๔.๑ ประชากร

๔.๑.๑ จำนวนประชากรรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ข้อมูลจากกรมการปกครอง ในปี ๒๕๕๙ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔.๙๕ ล้านคน (ชาย ๒.๔๔ ล้านคน หญิง ๒.๕๑ ล้านคน) หรือร้อยละ ๗.๕๑ ของประเทศ เพิ่มขึ้นจาก ๔.๗๒ ล้านคนในปี ๒๕๕๕ และมีอัตราการเพิ่มประชากรรวมของภาคในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙ โดยเฉลี่ยร้อยละ ๑.๒ ต่อปี สูงกว่าประเทศที่มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๐.๖ โดยจังหวัดชลบุรีมีจำนวนประชากรมากที่สุด ๑.๔๘ ล้านคน รองลงมา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ๗.๐๔ แสนคน และจังหวัดระยอง ๗.๐๐ แสนคน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นศูนย์กลางความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมของประเทศ จึงเป็นแหล่งรวมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและแหล่งจ้างงาน ส่งผลให้มีประชากรจากภูมิภาคอื่นอพยพมาพักอาศัยและประกอบอาชีพ

๔.๑.๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประชากรวัยเด็ก และวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลง โดยผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๒.๑ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๑๓.๕ ในปี ๒๕๕๙ ซึ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น เนื่องจากคนมีการดูแลสุขภาพมากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความก้าวหน้าทางการแพทย์ จึงทำให้คนมีอายุยืนยาวมากขึ้น ขณะที่ประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๑๘.๒ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๑๗.๕ ในปี ๒๕๕๙ เช่นเดียวกับประชากรวัยแรงงานที่มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ ๖๙.๗ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๖๙.๐ ในปี ๒๕๕๙ ส่งผลให้อัตราพึ่งพิงมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรวัยแรงงานต้องรับภาระในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุมากขึ้น จากประชากรวัยแรงงาน ๕.๗๔ คน ดูแลผู้สูงอายุ ๑ คน ในปี ๒๕๕๕ เป็นประชากรวัยแรงงาน ๕.๑๐ คน ดูแลผู้สูงอายุ ๑ คน ในปี ๒๕๕๙ เพราะฉะนั้นจึงต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะกำลังแรงงาน เพื่อให้สามารถรักษาระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และมีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพ เพื่อให้สามารถดูแลผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงได้

๔.๑.๓ ประชากรเมืองโดยรวมเพิ่มขึ้น ปี ๒๕๕๕ มีประชากรเมืองจำนวน ๑.๗๘ ล้านคน หรือร้อยละ ๓๗.๖ ของประชากรทั้งภาค เพิ่มขึ้นเป็น ๑.๙๙ ล้านคน หรือร้อยละ ๔๐.๒ ของประชากรทั้งภาค ในปี ๒๕๕๙ หรือเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๒.๘๙ ต่อปี จังหวัดชลบุรีมีอัตราการเพิ่มของประชากรเมืองมากที่สุดร้อยละ ๒๑.๕ รองลงมา คือ จังหวัดระยองและจังหวัดตราด มีอัตราการเพิ่มของประชากรเมือง ร้อยละ ๘.๕ และ ๓.๑ ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเมืองศูนย์กลางของแหล่งจ้างงานที่สำคัญของประเทศ และเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หลายแห่ง ส่งผลให้อัตราการเพิ่มของประชากรเมืองสูง

ตารางที่ ๒ ประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายการ	ปี				
	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
จำนวนประชากร (ล้านคน)	๔.๗๒	๔.๗๗	๔.๘๓	๔.๙๐	๔.๙๕
โครงสร้างประชากร (%)					
กลุ่ม ๐-๑๔ ปี	๑๘.๒	๑๘.๐	๑๗.๘	๑๗.๗	๑๗.๕
กลุ่ม ๑๕-๕๙ ปี	๖๙.๗	๖๙.๖	๖๙.๔	๖๙.๒	๖๙.๐
กลุ่ม ๖๐+	๑๒.๑	๑๒.๕	๑๒.๘	๑๓.๒	๑๓.๕
จำนวนประชากรเมือง (ล้านคน)	๑.๗๘	๑.๘๙	๑.๙๒	๑.๙๗	๑.๙๙

๔.๑.๔ ประชากรแฝงในจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี ๒๕๕๙ จังหวัดชลบุรี มีประชากรแฝงมากเป็นอันดับสามของประเทศ (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) และมากที่สุดของภาคตะวันออก ๕.๘๓ แสนคน คิดเป็นร้อยละ ๗.๑ ของประชากรแฝงทั้งประเทศ (๘.๒๔ ล้านคน) รองลงมาคือจังหวัดระยอง มีประชากรแฝง ๑.๙๙ แสนคน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔ ของประชากรแฝงทั้งประเทศ ซึ่งทั้ง ๒ พื้นที่เป็นแหล่งจ้างงานสำคัญของภาค โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมและบริการ

๔.๒ แรงงาน

๔.๒.๑ สัดส่วนกำลังแรงงานต่อประชากรอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ขึ้นไปมีแนวโน้มลดลง แรงงานส่วนใหญ่ของภาคอยู่ในภาคบริการ ในปี ๒๕๕๙ ภาคตะวันออกมีประชากรอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป ๔.๖๘ ล้านคน เป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานหรือผู้ที่พร้อมจะทำงาน ๓.๓๓ ล้านคน หรือร้อยละ ๗๑.๑ ของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ลดลงจากปี ๒๕๕๕ ที่มีสัดส่วนร้อยละ ๗๔.๑ โดยกำลังแรงงานเหล่านี้ประกอบด้วย ผู้มีงานทำ ๓.๒๘ ล้านคน ซึ่งผู้มีงานทำส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๑.๘ อยู่ในภาคบริการ รองลงมาร้อยละ ๒๗.๕ อยู่ในภาคอุตสาหกรรม และร้อยละ ๒๐.๗ อยู่ในภาคเกษตรกรรม โดยแรงงานในภาคบริการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๔๖.๘ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๕๑.๘ ในปี ๒๕๕๙ เช่นเดียวกับแรงงานในภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๖.๗ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๒๗.๕ ในปี ๒๕๕๙ แต่แรงงานในภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ ๒๖.๕ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๒๐.๗ ในปี ๒๕๕๙ สำหรับอัตราการว่างงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๐.๗ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๑.๐ ในปี ๒๕๕๙

๔.๒.๒ แรงงานส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถมศึกษา แรงงานระดับอาชีวศึกษามีสัดส่วนน้อยมาก ในปี ๒๕๕๙ มีผู้ทำงาน ๓.๒๘ ล้านคน แรงงานส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ซึ่งมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ ๔๒.๗ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๓๗.๓ ในปี ๒๕๕๙ แรงงานที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๘.๗ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๒๐.๓ ในปี ๒๕๕๙ ระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๒.๓ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๑๔.๒ ในปี ๒๕๕๙ แรงงานที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๘.๑ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๑๙.๙ ในปี ๒๕๕๙ สำหรับแรงงานระดับอาชีวศึกษามีสัดส่วนน้อยที่สุด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๔.๐ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๔.๔ ในปี ๒๕๕๙ แต่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันที่ต้องการแรงงานสายวิชาชีพจำนวนมาก

๔.๒.๓ แรงงานของภาคตะวันออกเข้าสู่ระบบประกันสังคมลดลง โดยสัดส่วนแรงงานที่ได้รับความคุ้มครองตามระบบประกันสังคมลดลงจากร้อยละ ๖๓.๒ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๕๔.๗ ในปี ๒๕๕๙ แต่ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ ๓๖.๗) โดยปี ๒๕๕๙ ภาคตะวันออกมีแรงงานอยู่ในระบบประกันสังคมจำนวน ๑.๘๒ ล้านคนหรือร้อยละ ๕๔.๗ จังหวัดระยองมีแรงงานอยู่ในระบบประกันสังคมมากที่สุดร้อยละ ๘๒.๑ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดชลบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ ๗๕.๓ และ ๕๗.๘ ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีแรงงานอยู่ในระบบประกันสังคมน้อยที่สุด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว ร้อยละ ๑๔.๘

๔.๒.๔ ภาคตะวันออกพึ่งพิงแรงงานต่างด้าวมีแนวโน้มลดลง โดยในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ (เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา) ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในภาค จำนวน ๗๓,๕๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๒ ของแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทั้งประเทศลดลงจากปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑๑๔,๙๕๐ คน โดยจังหวัดชลบุรี มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานมากที่สุดในภาคตะวันออก จำนวน ๓๙,๑๖๕ คน รองลงมาได้แก่ จังหวัดระยอง จำนวน ๑๘,๕๔๔ คน ทั้งนี้ เป็นผลมาจากโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่ภาวะ

สังคมผู้สูงอายุ ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง ประกอบกับแรงงานบางสาขาไม่เป็นที่นิยมของคนไทย โดยเฉพาะในกิจการประมงทะเล และแปรรูปสัตว์น้ำ ผู้ประกอบการจึงต้องใช้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะแรงงานสัญชาติเมียนมา

๔.๓ การศึกษา

๔.๓.๑ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรเท่ากับค่าเฉลี่ยของประเทศ ในปี ๒๕๕๙ ประชากรอายุ ๑๕-๕๙ ปี มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย ๙.๔ ปี เท่ากับระดับประเทศที่มีปีการศึกษาเฉลี่ย ๙.๔ ปี เช่นกัน โดยจังหวัดชลบุรีมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยสูงสุดของภาค ๙.๘ ปี รองลงมา ได้แก่ จังหวัดระยองและจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย ๙.๗ ปีเท่ากัน

๔.๓.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยผลการสอบ O-NET ชั้น ม.๓ (๕ วิชาหลัก) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๓๙.๑ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๘.๗ ในปี ๒๕๕๕ แต่ก็ยังต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๕๐ ในทุกวิชา ยกเว้นวิชาสังคมศึกษา เมื่อพิจารณาในรายวิชาปี ๒๕๕๙ พบว่าวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดร้อยละ ๓๐.๐ และวิชาสังคมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดร้อยละ ๕๐.๐ รองลงมาได้แก่ วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๔๗.๓ ๓๕.๕ และ ๓๒.๕ ตามลำดับ

๔.๔ สาธารณสุข

๔.๔.๑ ประชาชนในภาคตะวันออกมีโอกาสได้รับบริการสาธารณสุขดีขึ้น โดยสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรลดลงจาก ๑:๒,๐๔๙ คนในปี ๒๕๕๔ เหลือ ๑:๑,๖๘๕ คน ในปี ๒๕๕๘ ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวนแพทย์ต่อประชากรของมาตรฐานโลกที่กำหนดไว้คือ ๑ คนต่อประชากร ๑,๕๐๐ คน โดยจังหวัดนครนายกมีโอกาสได้รับบริการด้านสุขภาพสูงที่สุดของภาค โดยในปี ๒๕๕๘ มีแพทย์ต่อประชากร ๑:๘๑๓ คน รองลงมา คือ จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีแพทย์ต่อประชากร ๑:๑,๑๓๕ คน ส่วนจังหวัดสระแก้ว ตราด และฉะเชิงเทรา มีการกระจายตัวของแพทย์ต่ำตามลำดับ ส่งผลให้การบริการด้านสาธารณสุขไม่ทั่วถึง

๔.๔.๒ อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อที่ป้องกันได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อที่ป้องกันได้ (โรคมะเร็ง ความดันโลหิต หัวใจ เบาหวาน และหลอดเลือดสมอง) เพิ่มขึ้นจาก ๔,๖๖๓ คนต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๔ เป็น ๕,๔๘๘ คนต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๘ โดยเฉพาะการป่วยด้วยโรคมะเร็ง ซึ่งเป็นสาเหตุการตายสูงที่สุดของคนไทย พบว่า ภาคตะวันออกมีอัตราการป่วยต่อประชากรแสนคนเพิ่มขึ้น จาก ๖๒๘ คนในปี ๒๕๕๔ เป็น ๗๖๘ คน ในปี ๒๕๕๘ นอกจากนี้อัตราผู้ป่วยเอดส์ภาคตะวันออกมีแนวโน้มลดลงจาก ๑๖๙ คนต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๔ เป็น ๑๕๙ คนต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๘

๔.๔.๓ อัตราการคลอดในหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปีลดลง แต่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของภาคตะวันออกลดลง จาก ๗๑.๘ คนต่อประชากรหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปีพันคน ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๕๖.๐ คนต่อประชากรหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปีพันคน ในปี ๒๕๕๙ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีอัตรา ๔๒.๙ คนต่อประชากรหญิงอายุ ๑๕ - ๑๙ ปีพันคน โดยจังหวัดชลบุรี มีอัตราการคลอดบุตรสูงสุด รองลงมา ได้แก่ จังหวัดระยอง และจังหวัดนครนายก มีอัตราการคลอดบุตรต่อพันคน เท่ากับ ๖๕.๓ ๖๑.๗ และ ๖๐.๙ ตามลำดับ

๔.๔.๔ อัตราการตายของมารดามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่อัตราตายของทารกมีแนวโน้มลดลง โดยมีอัตราการตายของมารดาจากการคลอดบุตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก ๑๒.๑ คนต่อการเกิดมีชีพแสนคนในปี

๒๕๕๕ เป็น ๑๖.๖ คนต่อการเกิดมีชีพแสนคน ในปี ๒๕๕๙ แต่ยังต่ำกว่าระดับประเทศที่มีอัตราการตายของมารดา ๒๖.๖ คนต่อการเกิดมีชีพแสนคน จังหวัดนครนายกมีอัตราการตายของมารดาสูงสุดในภาคคือ ๑๑๙.๙ คนต่อการเกิดมีชีพแสนคน รองลงมาได้แก่ จังหวัดระยองและจังหวัดปราจีนบุรี มีอัตราการตายของมารดา ๒๓.๐ และ ๑๘.๕ คนต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ส่วนอัตราการตายของทารกมีแนวโน้มลดลง จาก ๖.๘ คนต่อการเกิดมีชีพพันคน ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๖.๐ คนต่อการเกิดมีชีพพันคนในปี ๒๕๕๙ แต่ยังต่ำกว่าระดับประเทศที่มีอัตรา ๖.๔ คนต่อการเกิดมีชีพพันคน โดยจังหวัดสระแก้วมีอัตราการตายของทารกสูงสุด ๙.๓ คนต่อการเกิดมีชีพพันคน รองลงมาคือจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา มีอัตราการตายของทารก ๘.๕ และ ๖.๐ คนต่อการเกิดมีชีพพันคน ตามลำดับ ถึงแม้สถานการณ์โดยภาพรวมของภาคตะวันออกจะต่ำกว่าระดับประเทศ แต่ยังคงเป็นประเด็นที่ต้องหาแนวทางแก้ไขต่อไป

๔.๕ ชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง ภาคตะวันออกมีคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศและคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินลดลงจาก ๒๒๔.๑ คดี ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๑๘๓.๗ คดีต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๙ โดยจังหวัดนครนายกมีสัดส่วนคดีสูงสุด จำนวน ๒๖๙.๘ คดีต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี มีสัดส่วนคดี ๑๘๓.๗ และ ๑๒๙.๒ คดีต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ สำหรับคดียาเสพติดก็มีแนวโน้มลดลง จาก ๖๐๑.๕ คดีต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๔๘๔.๗ คดีต่อประชากรแสนคนในปี ๒๕๕๙ ทั้งนี้พบอัตราการเกิดคดียาเสพติดสูงสุดที่จังหวัดนครนายก ๙๒๗.๔ คดีต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรีและสระแก้ว ที่มีสัดส่วนคดียาเสพติดเท่ากับ ๔๙๔.๒ และ ๔๗๑.๙ คดีต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

๔.๖ สถานการณ์ความยากจน และความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้มีทิศทางที่ดีขึ้น จำนวนคนจนหรือประชากรที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่ำกว่าเส้นความยากจนลดลงจาก ๓๐๘.๙ พันคน ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๒๙๗.๓ พันคน ในปี ๒๕๕๙ เช่นเดียวกับสัดส่วนคนจนของภาคที่มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ ๖.๕ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๕.๕ ในปี ๒๕๕๙ โดยจังหวัดสระแก้วมีสัดส่วนคนจนมากที่สุดของภาค ร้อยละ ๑๕.๖ รองลงมาได้แก่ จังหวัดตราดและจังหวัดปราจีนบุรี มีสัดส่วนคนจนร้อยละ ๑๔.๐ และ ๑๐.๙ ตามลำดับ แต่สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ในหลายจังหวัดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย (ยกเว้นจังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว และตราดที่มีแนวโน้มลดลง) โดยเฉพาะจังหวัดนครนายกและจังหวัดจันทบุรีที่มีความเหลื่อมล้ำเพิ่มขึ้นมาก

๕. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ

๕.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๑.๑ พื้นที่ป่าไม้ภาคตะวันออกมีแนวโน้มลดลง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙ พื้นที่ป่าไม้ของภาคตะวันออกลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๐.๑๕ ต่อปี และต่ำกว่าค่ามาตรฐานความสมดุลของระบบนิเวศ สาเหตุหลักเกิดจากการขยายตัวของเมือง พื้นที่เศรษฐกิจ และพื้นที่เกษตรกรรม โดยในปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ป่าไม้ ลดลงจากปี ๒๕๕๘ ร้อยละ ๐.๓ ซึ่งจังหวัดจันทบุรีมีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุดร้อยละ ๒๕.๕ ของพื้นที่ป่าไม้ภาค รองลงมาคือ จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดปราจีนบุรี ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าน้อยที่สุดคือ จังหวัดระยอง สำหรับสถานการณ์ป่าชายเลนภาคตะวันออก (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา) ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๗) พบว่า มีพื้นที่เพิ่มขึ้น ๓,๐๙๙.๒๙ ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙ เป็นผลจากการรณรงค์ปลูกป่าชายเลนอย่างต่อเนื่อง

๕.๑.๒ ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ปริมาณน้ำท่าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มน้ำหลัก ๔ แห่ง คือ กลุ่มน้ำปราจีนบุรี กลุ่มน้ำบางปะกง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ และกลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก มีค่ารายปีเฉลี่ย ๒๓,๘๘๒ ล้านลูกบาศก์เมตร จากสถิติปริมาณการเก็บกักน้ำได้ของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน ๕ แห่ง พบว่า ปริมาณน้ำที่กักเก็บได้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ มีปริมาณลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๔.๐ ต่อปี โดยปี ๒๕๕๙ มีปริมาณน้ำกักเก็บได้ จำนวน ๘๐๙ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕ ของความจุอ่าง และคิดเป็นร้อยละ ๓.๔ ของปริมาณน้ำท่า ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๕๘ ร้อยละ ๔.๕ ในขณะที่ความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้น จากการเพิ่มขึ้นของรอบการผลิตภาคเกษตร การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการเพิ่มขึ้นของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในหน้าแล้งรุนแรงมากขึ้น

๕.๑.๓ คุณภาพน้ำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีปัญหาเสื่อมโทรมมากขึ้น ในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙ จำนวนแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยแม่น้ำที่มีความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ แม่น้ำระยองตอนบน ตอนล่าง และแม่น้ำพองตอนบน สาเหตุสำคัญเกิดจากการทิ้งของเสียของชุมชนเมือง การใช้สารเคมีของเกษตรกร รวมทั้งการระบายน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่อย่างหนาแน่นในจังหวัดระยอง สำหรับคุณภาพน้ำชายฝั่งทะเลมีแนวโน้มดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีบริเวณที่ควรเฝ้าระวัง คือ พื้นที่จังหวัดระยองบริเวณหาดพุน และจังหวัดชลบุรีบริเวณอ่าวชลบุรี ที่มีการปล่อยของเสียจากอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลให้คุณภาพน้ำชายฝั่งทะเลอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และเสื่อมโทรมมาก

๕.๑.๔ ปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มตกค้างสะสมมากขึ้น ในช่วงปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙ มีปริมาณขยะที่เหลือตกค้างสะสมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๓๑.๗ ต่อปี ในขณะที่ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นไม่ค่อยลดลง โดยในปี ๒๕๕๙ มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ๒.๒๗ ล้านตัน หรือ ๖,๒๒๕.๗๙ ตันต่อวัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๔ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ ได้รับการกำจัดอย่างถูกวิธีและนำไปใช้ประโยชน์เพียง ๑.๐๑ ล้านตัน ส่งผลให้เกิดเป็นขยะตกค้างสะสม จังหวัดที่มีปริมาณขยะเกิดขึ้นต่อวันมากที่สุด คือ จังหวัดชลบุรี และระยอง ส่วนปริมาณของเสียอันตรายภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดอยู่ในลำดับที่ ๑ ซึ่งปัญหามีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น และส่วนใหญ่เป็นกากอุตสาหกรรมอันตราย

๕.๑.๕ มลพิษทางอากาศมีแนวโน้มดีขึ้นแต่ยังคงเป็นปัญหา จากสารอินทรีย์ระเหยง่าย ก๊าซโอโซน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ส่วนใหญ่พบในจังหวัดที่มีเขตประกอบการอุตสาหกรรม ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา สำหรับปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่ายที่มาพบตามจุด จังหวัดระยอง มีแนวโน้มดีขึ้นเนื่องจาก สามารถควบคุมให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานได้

๕.๒ สถานการณ์ปัญหาภัยพิบัติ

๕.๒.๑ ไฟป่าแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากสถิติตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ พบว่า มีจำนวนครั้งของการเกิดไฟป่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๑ ต่อปี และจำนวนพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๗.๘ ต่อปี โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๙ พบว่า มีพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ ๔,๗๕๖ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ ถึงร้อยละ ๘๑.๔ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๐๙ ของพื้นที่ป่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือร้อยละ ๒.๖ ของพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ทั่วประเทศ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่คาดว่าจะเกิดจากการความแห้งแล้ง และการเผาไร่เพื่อกำจัดวัชพืชหรือเศษซากพืชที่เหลืออยู่ภายหลังการเก็บเกี่ยว โดยจังหวัดชลบุรีมีสัดส่วนไฟไหม้ป่าเทียบกับพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดมากที่สุด

๕.๒.๒ สถานการณ์อุทกภัยเบาบางลง ภายหลังจากเหตุการณ์มหาอุทกภัยปี ๒๕๕๔ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับความเสียหายจากอุทกภัยเบาบางลง จากรายงานของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ช่วงปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยลดลงเรื่อยๆ ซึ่งจังหวัดที่

ประสบอุทกภัยซ้ำซาก ได้แก่ ระยอง จันทบุรี ปราจีนบุรี และสระแก้ว สาเหตุหลักในการเกิดอุทกภัยส่วนใหญ่เกิดจากฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้ระบายน้ำไม่ทัน ประกอบกับมีการก่อสร้างที่อยู่อาศัยและโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่รับน้ำมากขึ้น

๕.๒.๓ พื้นที่ประสบภัยแล้งลดลง ภาพรวมในช่วง ๕ ปี (๒๕๕๔-๒๕๕๘) ภาคตะวันออกมีจำนวนหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งลดลง ยกเว้นปี ๒๕๕๗ ที่มีหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งเพิ่มขึ้นจาก ๑,๕๓๖ หมู่บ้าน ปี ๒๕๕๖ เพิ่มขึ้นเป็น ๒,๒๙๑ หมู่บ้าน ในปี ๒๕๕๗ โดยจังหวัดที่ประสบภัยแล้งซ้ำซาก ได้แก่ จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี และสระแก้ว สาเหตุหลักเกิดจากการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกและภาวะฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตรมากขึ้น รวมทั้งปริมาณน้ำฝนที่ตกน้อยและไม่ตกในพื้นที่อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่

๕.๒.๔ การกัดเซาะชายฝั่งทะเลยังเป็นปัญหาต่อเนื่อง โดยภาคตะวันออกมีแนวชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะเป็นระยะทาง ๑๖๘.๕๓ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๑ ของความยาวชายฝั่งทะเลภาค และจังหวัดที่มีพื้นที่กัดเซาะรุนแรง ได้แก่ จันทบุรี และฉะเชิงเทรา สาเหตุของการกัดเซาะส่วนหนึ่งมาจากการขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมและชุมชนที่ขยายตัวลุกล้ำพื้นที่ชายฝั่ง และการบุกรุกทำลายป่าชายเลน

ตารางที่ ๓ สิ่งแวดล้อมและปัญหาภัยพิบัติของภาคตะวันออก

รายการ	ปี				
	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ล้านตัน/ปี)		๒.๒๙	๒.๒๔	๒.๓๕	๒.๒๗
ปริมาณขยะที่ถูกกำจัดอย่างถูกวิธี (ล้านตัน/ปี)		๐.๖๖	๐.๗๑	๐.๗๓	๐.๗๙
จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย (แห่ง)	๑,๓๗๘	๑,๘๐๕	๓๕๖		

๖. สภาวะแวดล้อม

๖.๑ จุดแข็ง

๖.๑.๑ เป็นศูนย์รวมที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ และมีแนวโน้มที่จะเติบโตเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากได้มีการลงทุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศและภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า รวมถึงอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในพื้นที่สิบเอ็ดตอนในของจังหวัดระยอง

๖.๑.๒ มีท่าเรือน้ำลึก และระบบโครงข่ายการขนส่งทางถนน และรถไฟที่สนับสนุนการเปิดประตูการขนส่งของประเทศเข้าสู่ระบบโครงข่ายการเดินเรือนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการเพิ่มประสิทธิภาพท่าเรือน้ำลึกที่มีอยู่ พร้อมทั้งประสานโครงข่ายการขนส่งหลักของพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับระบบโครงข่ายการขนส่งหลักของกรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคกลาง ตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และต่างประเทศ จะช่วยยกระดับการพัฒนาจากการเป็นแค่ฐานการผลิตและประตูส่งออกทางทะเลผ่านท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังและมาบตาพุดในปัจจุบัน เข้าสู่การเป็นประตูเศรษฐกิจนานาชาติ รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม และเปิดตลาดการค้าไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก เช่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป โดยอาศัยการขนส่งเชื่อมโยงกันในรูปแบบของการขนส่งต่อเนื่องระหว่าง ถนน รถไฟ และท่าเรือน้ำลึก

๖.๑.๓ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นที่รู้จักแพร่หลายในระดับชาติและนานาชาติ โดยเฉพาะพัทธยา-บางแสน ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่รู้จักกันในระดับนานาชาติอยู่แล้ว นอกจากนี้ ยังมีเกาะช้าง และเกาะเสม็ด ที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น รวมถึงมีการพัฒนาภาพลักษณ์ สภาพแวดล้อม และการตลาดของเมืองเพิ่มขึ้น ทำให้กระแสการเดินทางท่องเที่ยวจากทั่วโลกเดินทางมายังเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีอัตราการเติบโตสูง นอกจากนี้ภาคตะวันออกยังมีทรัพยากรธรรมชาติประเภทป่าเขา น้ำตก อุทยานแห่งชาติ และทะเล ที่จะดึงดูดและให้บริการนักท่องเที่ยวได้ โดยมีพื้นที่หลายแห่งที่มีสภาพภูมิอากาศและธรรมชาติที่เหมาะสมต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่สามารถจัดกิจกรรมได้หลายอย่าง ทั้งการท่องเที่ยวแบบผจญภัย ทัวร์ป่า ล่องแก่ง เช่น การท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาชีมภูฏ การล่องแก่งที่อำเภโป่งน้ำร้อน จันทบุรี ตลอดจนในช่วงฤดูผลไม้จะเป็นช่วงที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวได้เข้าเที่ยวชมสวน และบริโภคผลไม้

๖.๑.๔ เป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้หลักของประเทศ โดยเฉพาะทุเรียน มังคุด และเงาะ ซึ่งมีปริมาณการผลิตมากพอสำหรับใช้บริโภคภายในประเทศ และส่งออกไปยังต่างประเทศ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่นจำนวนมาก นอกจากนี้ พื้นที่นี้ยังมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมแก่การทำประมงน้ำลึก และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

๖.๑.๕ เป็นแหล่งเจียรไนอัญมณีที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียง โดยได้มีการฝึกฝนฝีมือด้านการเจียรไนจนเกิดความชำนาญ และมีการใช้วิทยาการต่างๆ เพื่อเพิ่มคุณค่าของอัญมณี ส่งผลให้ภาคตะวันออกโดยเฉพาะจันทบุรีเป็นแหล่งเจียรไน และย่านธุรกิจอัญมณีที่สำคัญของประเทศ ที่สามารถสนับสนุนเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่ สามารถซื้อกลับไปเป็นของที่ระลึกได้

๖.๑.๖ มีพรมแดนติดกับชายแดนกัมพูชา ซึ่งเป็นจุดการค้าชายแดนที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ และปริมณฑล และพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับจุดการค้าชายแดนอื่นๆ ของประเทศ ประกอบกับตั้งอยู่ในเส้นทางสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้สามารถเข้าถึงตลาดทั้งในกรุงเทพฯ และปริมณฑล พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ตลอดจนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกัมพูชา-เวียตนามได้

๖.๒ จุดอ่อน

๖.๒.๑ การพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ ของภาครัฐและเอกชนบางแห่งเริ่มมีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการด้านมลพิษที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต ได้แก่ ปัญหามลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ปัญหาการจัดการกากของเสียอุตสาหกรรม และปัญหาการบำบัดน้ำเสียและสารโลหะหนักที่ลงไปในแหล่งน้ำต่างๆ โดยเฉพาะอ่างเก็บน้ำดอกกราย นอกจากนี้ เริ่มเกิดความขัดแย้ง เนื่องจากได้มีการปล่อยมลพิษลงสู่แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและเกษตรกรรมของประชาชนอย่างกว้างขวาง

๖.๒.๒ การขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้เกิดความต้องการใช้น้ำเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต บริการ และอุปโภคบริโภคปริมาณมาก ก่อให้เกิดความขัดแย้งเรื่องการใช้น้ำ เดิมแหล่งน้ำจะถูกใช้เพื่อกิจกรรมการเกษตรและชุมชนเกษตรขนาดเล็กเท่านั้น ปัจจุบันต้องแย่งกันใช้น้ำระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม เมือง และบริการแก่นักท่องเที่ยว แม้ว่าจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำรองรับไว้แล้วบางส่วน แต่ด้วยข้อจำกัดของภูมิประเทศ ทำให้ไม่สามารถก่อสร้าง

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ได้ จึงต้องมีการวางท่อส่งน้ำเชื่อมโยงระหว่างอ่างเก็บน้ำที่มีอยู่เพื่อนำน้ำมาทดแทนในบางพื้นที่ขาดแคลน

๖.๒.๓ การพัฒนาเศรษฐกิจของภาคตะวันออกที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตมากขึ้นตามลำดับ อาทิ การทำลายทรัพยากรป่าไม้ได้ส่งผลกระทบไปถึงปัญหาความแปรปรวนของลมฟ้าอากาศ ก่อให้เกิดภาวะฝนแล้งและน้ำท่วมอยู่เสมอ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และตราด นอกจากนี้ยังมีการจับสัตว์น้ำโดยไม่ถูกวิธี ทำให้สัตว์น้ำตามธรรมชาติลดลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งพื้นที่ป่าชายเลนในแต่ละจังหวัดลดลงไปจากเดิมมาก เนื่องจากการบุกรุกเพื่อทำนาเกลือ

๖.๒.๔ แม้ว่าภาคตะวันออกจะเป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้หลักของประเทศ แต่ผลไม้เป็นผลิตผลที่มีช่วงระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว ดูแล รักษาจำกัด เมื่อพ้นกำหนดจะเสียหาย และเป็นผลผลิตที่มีช่วงฤดูกาล ไม่สามารถผลิตออกได้ตลอดปี และหากเมื่อใดขาดน้ำก็จะทำความเสียหายให้แก่สวนผลไม้อย่างรุนแรง ทำให้ปริมาณผลผลิตไม่แน่นอน ไม่มีเสถียรภาพด้านราคา รวมทั้งยังขาดการบริหารจัดการในช่วงที่ผลไม้ออกมามากและกระจุกตัวอย่างเหมาะสมและทันเวลา ทำให้ผลไม้เน่าเสียง่าย นอกจากนี้ยังขาดการวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านการผลิตให้ออกผลผลิตนอกฤดู การเก็บรักษา การลำเลียงถึงที่หมายก่อนการเน่าเสีย และมีปัญหาเรื่องคุณภาพมาตรฐานไม่สม่ำเสมอ เช่น การคัดขนาด บรรจุหีบห่อ แปรรูป และเก็บรักษา

๖.๒.๕ การขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรมที่ผ่านมา ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน ประกอบด้วย แรงงานที่เคลื่อนย้ายเข้าไม่ได้ตอบสนองความต้องการที่แท้จริง เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นแรงงานระดับล่าง ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือสำหรับการผลิตภาคอุตสาหกรรมที่มีการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีสูงขึ้น นอกจากนี้ แรงงานที่มีฝีมือจะพยายามเข้าสู่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ได้มาตรฐานและมีความมั่นคงต่ออนาคตในการทำงานมากกว่า จึงเกิดปัญหาการโยกย้ายการทำงานอยู่ในอัตราที่สูง ตลอดจนแรงงานในท้องถิ่นไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้เพียงพอ

๖.๓ โอกาส

๖.๓.๑ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี จะทำให้ภาคตะวันออกมีโอกาสในการปรับกระบวนการผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย ทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐาน และราคา ดังนี้คือ

๑) การพัฒนาเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ส่งเสริมกระบวนการผลิตที่สะอาด มีส่วนช่วยประหยัดการใช้ทรัพยากร และลดปริมาณของเสียและมลพิษได้มากขึ้น

๒) เชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม และผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

๓) การใช้ประโยชน์จากการเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ จะสร้างโอกาสการเรียนรู้ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ได้อย่างกว้างขวาง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

๖.๓.๒ โครงสร้างประชากรที่กำลังเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมผู้สูงอายุ จะทำให้ภาคตะวันออกได้มีโอกาสในการผลิต พัฒนา และปรับปรุงสินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ การขยายตัวของตลาดอาหารสุขภาพ สมุนไพร และการแพทย์พื้นบ้าน สถานที่ท่องเที่ยวและการพักผ่อนของผู้สูงอายุ

๖.๓.๓ กระแสการรักษาสุขภาพและความนิยมธรรมชาติ จะช่วยให้เกิดความตระหนักในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันจะสร้างกระแสความนิยมบริโภคสินค้าเชิงอนุรักษ์และสินค้าสุขภาพซึ่งส่วนใหญ่มาจากพืช เช่น สมุนไพร จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องพืชสมุนไพรและการดูแลสุขภาพซึ่งจะเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้โดยมีความหลากหลายทางชีวภาพเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญ

๖.๔ ภัยคุกคาม

๖.๔.๑ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการส่งออก ซึ่งกำลังได้รับแรงกดดันจากมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้น เช่น มาตรฐานการผลิตสินค้า มาตรฐานการด้านความสะอาดและสุขอนามัย มาตรฐานแรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานด้านทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น ซึ่งได้มีการตั้งกฎเกณฑ์ในการรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตค่อนข้างมาก และมีการตรวจสอบคุณภาพอย่างเข้มงวด ดังนั้นเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกที่พึ่งพาการส่งออกอย่างมาก จึงมีแนวโน้มว่าการส่งออกจะมีอุปสรรคมากขึ้นในอนาคต หากผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานเหล่านี้จะสูญเสียโอกาสทางการตลาดไป ส่งผลให้ผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกต้องเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานและคุณภาพสินค้าให้เป็นที่ยอมรับระหว่างประเทศ

๖.๔.๒ ระบบคุณค่าที่ดีของสังคมไทยเสื่อมถอยลง เนื่องจากคนในสังคมไม่สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ทำให้พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนไป หันไปนิยมและซึมซับวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่พึงประสงค์มากขึ้นโดยหันมาให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม เงินตรา จนเกินความพอเพียงซึ่งมีสัญญาณชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการล่มสลายในครอบครัว วัฒนธรรม และสังคม ดังนี้

๑) เด็กและเยาวชนบางส่วนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ขาดการเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส ขาดความกตัญญูรู้คุณ ในขณะเดียวกันยังขาดความรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ นิยมใช้อารมณ์และความรุนแรงมากกว่าเหตุผล พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม และการจับกลุ่มมั่วสุมกระทำความผิดต่างๆ ในขณะเดียวกันสถาบันครอบครัวอ่อนแอลง เนื่องจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมเปลี่ยนแปลงไปที่ต้องมุ่งทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ สามีภรรยาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้การแบ่งเวลาให้ครอบครัวมีน้อย ความสัมพันธ์และความช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในครอบครัวลดลง ซึ่งเห็นได้จากการอัตราการหย่าร้างที่เพิ่มขึ้น

๒) คนวัยแรงงานต้องรับภาระเพิ่มขึ้นในการดูแลผู้สูงอายุ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุข ทำให้กำลังการผลิตลดลง อาจส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงได้

๓) คุณภาพทางการศึกษาลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถสร้างคนที่มีความรู้ความสามารถ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก

๖.๔.๓ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของภาคตะวันออก ดังนี้

๑) การเพิ่มสูงขึ้นของระดับน้ำทะเล และลมมรสุมที่รุนแรงมากขึ้นอาจส่งผลให้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการสูญเสียพื้นดินชายหาดและแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งโดยเฉพาะป่าชายเลนซึ่งเป็นแหล่งผลิตสัตว์น้ำ เป็นที่วางไข่และที่อยู่อาศัยของตัวอ่อนสัตว์น้ำ และเป็นพื้นที่กันชนป้องกันแนวชายฝั่งจากการพังทลายจากแรง

คลื่นลม เนื่องจากระบบนิเวศป่าชายเลนมีความอ่อนไหวต่อระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้น โดยความหนาแน่นของพรรณไม้จะลดลง เนื่องจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น จะทำให้พืชตายและถูกแทนที่ด้วยหาดเลน ในขณะที่ปากแม่น้ำจะจมลงใต้น้ำ ทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของพื้นที่ลุ่มน้ำ

๒) อุณหภูมิ น้ำทะเลและค่าความเป็นกรด-ด่างของน้ำทะเลที่เปลี่ยนแปลงไป อาจส่งผลให้พืชและสัตว์ทะเลบางชนิดสูญพันธุ์ เกิดปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาว และแหล่งปะการังถูกทำลาย ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสัตว์น้ำโดยรวม ปัจจุบันทรัพยากรประมงชายฝั่งและประมงทะเลอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม โดยสัตว์น้ำกร่อยบริเวณชายฝั่งและสัตว์น้ำในทะเลมีปริมาณ ชนิด และขนาดลดลงโดยตลอดนอกจากนี้การรุกรานของน้ำเค็มเข้าสู่ลำน้ำจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการดำรงชีวิตของพืชสัตว์และพื้นที่เกษตรกรรมโดยรอบ

๓) อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่จะรุนแรงขึ้น เนื่องจากต้องประสบกับภาวะภัยแล้งเป็นเวลานาน และทำให้ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรน้ำระหว่างภาคเกษตร และอุตสาหกรรมจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเคยเกิดขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๔๘ ส่งผลให้ภาคตะวันออกโดยเฉพาะจังหวัดระยองมีปริมาณฝนที่ลดลงและขาดช่วง ทำให้แหล่งน้ำที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมทั้งหมดในพื้นที่ขาดแคลนไปด้วย และนำไปสู่วิกฤตน้ำและการแย่งชิงทรัพยากรน้ำระหว่างอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม นอกจากนี้การขาดแคลนน้ำจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้ภัยพิบัติและภาวะน้ำท่วมฉับพลันเกิดบ่อยครั้งและรุนแรงขึ้น เนื่องจากกำลังแรงของลมมรสุมลักษณะฝนที่ตกหนักในเวลาอันสั้น ทำให้ปริมาณน้ำมีมากเกินไปเกินความสามารถในการกักเก็บ ประกอบกับประสิทธิภาพและศักยภาพในการระบายน้ำลงสู่ทะเลของพื้นที่โดยรวมลดลง ทำให้มีแนวโน้มในการเกิดภัยพิบัติรุนแรงขึ้น

๗. ปัญหาและประเด็นท้าทาย

๗.๑ ปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองอุตสาหกรรม เช่น มลพิษทางอากาศ ขยะ น้ำเสีย ฯลฯ

๗.๒ ปัญหาปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการ

๗.๓ ภาวะขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรและทักษะแรงงานภาคอุตสาหกรรมอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของภาค

๗.๔ ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอต่อการขยายตัวของเมืองที่เกิดขึ้น

๗.๕ การผลิตด้านเกษตรและอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ยังขาดการนำนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และยังใช้แรงงานเข้มข้น

๗.๖ การท่องเที่ยวกระจุกตัวในบางจังหวัด แหล่งท่องเที่ยวรอบนอกไม่เป็นที่รู้จักและขาดความพร้อม จึงไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้พักค้างในพื้นที่

๘. แนวคิดและทิศทางการพัฒนา

ภาคตะวันออกมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมหลัก (Industrial heartland) และเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกและท่าอากาศยานนานาชาติ เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นที่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Southern Economic Corridor และ Southern Coastal Economic Corridor) ที่เชื่อมโยงเมียนมา-ไทย-กัมพูชา-เวียดนาม ซึ่งเป็นเส้นทางลัดโลจิสติกส์ (Land bridge) เชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียนกับโลกตะวันตก

และโลกตะวันออก นอกจากนี้ ภาคตะวันออกยังเป็นแหล่งผลิตอาหารสำคัญของประเทศ ได้แก่ สุกกร กุ้ง ไข่ ข้าว และผลไม้ รวมถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

ดังนั้น การพัฒนาภาคตะวันออกจะต่อไป จะต้องพัฒนาต่อยอดฐานเศรษฐกิจที่มีอยู่ของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์และการค้าบริการ ควบคู่ไปกับการใช้ศักยภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำและความพร้อมของสถาบันการศึกษา วิจัย ยกระดับสินค้าการเกษตรและบริการให้มีมูลค่าสูง เพื่อให้ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้หลุดพ้นกับดัก “ประเทศรายได้ปานกลาง”

๘.๑ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

เป้าหมายการพัฒนาภาคตะวันออกจะมุ่งพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน โดยรักษาฐานเศรษฐกิจเดิมที่มีอยู่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน และสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนให้ประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ โดยเน้นการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ได้แก่ พื้นที่ฐานการผลิตและบริการ เมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค และพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน

๘.๒ วัตถุประสงค์

๘.๒.๑ เพื่อกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงมากขึ้น

๘.๒.๒ เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน

๘.๒.๓ เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม โดยมีความปลอดภัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองมีมาตรฐาน บริการสาธารณะมีคุณภาพ และมีระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองอย่างทั่วถึง

๘.๒.๔ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสร้างความสมดุลของระบบนิเวศ

๘.๓ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

๘.๓.๑ สัดส่วนคนจนภาคตะวันออกลดลง

๘.๓.๒ สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ลดลง

๘.๓.๓ มูลค่าการลงทุนภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

๘.๓.๔ จำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่เพิ่มขึ้น

๘.๓.๕ จำนวนพื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนเพิ่มขึ้น

๘.๓.๖ สัดส่วนพื้นที่ชลประทานและพื้นที่รับประโยชน์ของระบบชลประทานเพิ่มขึ้น

๘.๓.๗ การเข้าถึงระบบประปาเพิ่มขึ้น

๘.๓.๘ คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

๘.๓.๙ ร้อยละของปริมาณขยะที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๘.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนา

๘.๔.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาโครงข่ายความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่งหลักให้เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและเมืองในอนาคต ได้แก่ สนามบินอู่ตะเภา รถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน ท่าเรือแหลมฉบังระยะ ๓ ท่าเรือมาบตาพุดระยะ ๓ ท่าเรือสัตหีบ รถไฟทางคู่เชื่อม ๓ ท่าเรือ และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ช่วงพัทยา-มาบตาพุด

๒) ส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เช่น จัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ ประชาสัมพันธ์และชักจูงนักลงทุนที่มีศักยภาพและเหมาะสม เป็นต้น

๓) พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ การวิจัย และเทคโนโลยี เพื่อผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย และก่อให้เกิดการวิจัย สร้างนวัตกรรม และการพัฒนาเทคโนโลยีในการต่อยอดและขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน อาทิ EEC of Digital Park (EECd) และ EEC of Innovation (EECI)

๔) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติในจังหวัดชลบุรี-ระยอง ให้เป็นฐานการกระจายรายได้และการสร้างงานให้แก่ชุมชน

๕) พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองสำคัญของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีสมดุล

ฉะเชิงเทรา : พัฒนาเป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นดีที่ทันสมัย รองรับการพัฒนาขยายตัวของกรุงเทพฯ และการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

พัทยา : พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สุขภาพ และนันทนาการ ศูนย์ประชุม และศูนย์แสดงสินค้านานาชาติชั้นนำของอาเซียน และศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์ระดับนานาชาติ (Medical Tourism)

อู่ตะเภา : พัฒนาเป็นศูนย์ธุรกิจการบินและโลจิสติกส์อาเซียน

ระยอง : พัฒนาเป็นเมืองแห่งการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติที่มีธุรกิจทันสมัย

๘.๔.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออก ให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชียโดยปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปกับการรักษาคุณภาพสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป และการจัดจำหน่าย

๒) ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ สุกรและไก่ในจังหวัดชลบุรีและฉะเชิงเทรา ให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในประเทศ

และต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

๓) พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเร่งรัดการอนุรักษ์ ปั่นฟู และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น

๘.๔.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

๑) ปั่นฟูและปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก ฉะเชิงเทรา จันทบุรี และตราด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยปั่นฟูแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล

๒) ปั่นฟูและอนุรักษ์การท่องเที่ยวในจังหวัดปราจีนบุรีและสระแก้ว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม โดยปั่นฟูบูรณะโบราณสถานและสินทรัพย์ทางวัฒนธรรม รวมทั้งปรับปรุงและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและควบคุมการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

๘.๔.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอรุณประเทศ จังหวัดสระแก้ว ให้เป็นประตูและศูนย์กลางทางการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน เชื่อมโยงกับประเทศกัมพูชาและเวียดนาม โดยจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม พัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน

๒) พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับจังหวัดเกาะกง กัมพูชา โดยจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมและระบบ Logistics รวมถึงยกระดับมาตรฐานการให้บริการ และอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน

๓) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนบ้านแหลมและบ้านผักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับจังหวัดพระตะบองและโพนทองของกัมพูชา โดยปรับปรุงและพัฒนาระบบบริการพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทุน ตลอดจนพัฒนาจุดตรวจชายแดนเพื่อให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

๘.๔.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑) บริหารจัดการน้ำเพื่อบรรเทาภาวะฝนแล้งและน้ำท่วมจันทบุรีและตราด โดยปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม จัดสรรน้ำ และพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม รองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างพอเพียงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งส่งเสริมการทำแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็กกระจายในพื้นที่การเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

๒) พัฒนาพื้นที่ป่าต้นน้ำให้เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศ โดยปลูกป่าเพิ่มเติม และเพิ่มมาตรการเฝ้าระวังติดตามการบุกรุกป่า โดยสนับสนุนสิทธิและบทบาทของชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าของชุมชนไม่ให้เสื่อมโทรมลง

๓) คุ้มครองและฟื้นฟูป่าชายเลน ปะการัง หาดทะเล และป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โดยเฉพาะจังหวัดที่มีพื้นที่ที่กัดเซาะรุนแรง ได้แก่ จันทบุรีและฉะเชิงเทรา โดยการกำหนดพื้นที่ และหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น หรือข้อตกลงร่วมกันของภาคีพัฒนา ในการจัดการฟื้นฟูป่าชายเลน การเฝ้าระวังการลักลอบจับสัตว์น้ำ การคุ้มครองปะการัง หาดทะเล พื้นที่จับสัตว์น้ำ พื้นที่เพาะเลี้ยง และการทำประมงชายฝั่ง เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง และไม่ให้ทรัพยากรชายฝั่งเสื่อมโทรมลงไปอีก

๔) ดำเนินการตามมาตรการจัดการมลพิษทางอากาศ ได้แก่ สารอินทรีย์ระเหยง่าย และฝุ่นละอองขนาดเล็กในจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา โดยกำหนดมาตรการควบคุม และมาตรการจูงใจในการป้องกัน และควบคุมการปล่อยมลพิษทางอากาศในเขตชุมชน และเขตอุตสาหกรรมให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้ชุมชน และอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูลกันและสันติสุข

๕) ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ในจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยว และพื้นที่อุตสาหกรรม รวมทั้งการจัดการน้ำทิ้งจากครัวเรือนและโรงงาน ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อควบคุมและบรรเทาปัญหาน้ำเสีย โดยเฉพาะ ในบริเวณแม่น้ำสายหลักที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ แม่น้ำระยองตอนบน ตอนล่าง และแม่น้ำพังราดตอนบน

๖) พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการรวบรวม ขนย้าย และการกำจัดขยะจังหวัดชลบุรี และระยองให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยใช้มาตรการคัดแยกขยะและบริหารจัดการเก็บตามประเภท การคัดแยกขยะให้เป็นระบบ ส่วนของเสียอันตรายที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ บริเวณพื้นที่อุตสาหกรรม จังหวัดชลบุรี และระยอง สนับสนุนให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการลงทุน กำจัดให้เป็นระบบและได้มาตรฐานการกำจัด

ข้อเสนอแผนงานโครงการเบื้องต้นที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เสนอในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2564

ข้อเสนอแผนงานโครงการป้องกันที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2564

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศูนย์เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน							
1.1	สาย ชข.3001 แยก ทล.314 - ลาดกระบัง จ.ฉะเชิงเทรา, สมุทรปราการ	3,801.96	-	-	-	ก.ค.ม.น.ค.ม.	คาดว่าจะแล้วเสร็จ มี.ค. 2562
1.2	สายแยก ทล.7 - ท่าเรือแหลมฉบัง จ.ชลบุรี	1,499.26	-	-	-	ก.ค.ม.น.ค.ม.	คาดว่าจะแล้วเสร็จ ก.ค. 2561
1.3	สาย รย.4058 แยก ทล.3138 - ทล.344 อ.บ้านค่าย จ.ระยอง	159.95	-	-	-	ก.ค.ม.น.ค.ม.	เตรียมการก่อสร้าง ระยะเวลา 3 ปี (2561 - 2563)
1.4	สาย รย.3013 แยก ทล.331 - ทล.3191 อ.ปลวกแดง จ.ระยอง ตอนที่ 1	100.00	563.51	-	-	ก.ค.ม.น.ค.ม.	ปี 2561 เวนคืน ปี 2562-2563 รอลงนาม ในสัญญา
1.5	สาย รย.3013 แยก ทล.331 - ทล.3191 อ.ปลวกแดง จ.ระยอง ตอนที่ 2	-	81.30	-	-	ก.ค.ม.น.ค.ม.	
1.6	สาย รย.2015 แยก ทล.36 - ทล.331 อ.ปลวกแดง จ.ระยอง	150.00	750.00	-	-	ก.ค.ม.น.ค.ม.	ปี 2561 เวนคืน ปี 2562-2564 ก่อสร้าง
1.7	การพัฒนาโครงการท่าเรือแหลมฉบัง ขั้นที่ 3 (Phase III)	-	ขอรับจัดสรร งบประมาณ	-	-	ก.ค.ม.น.ค.ม.	รอผลการศึกษาทบทวนฯ ของงบประมาณ ปี 2562
1.8	โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายท่าเรือแหลมฉบัง - ท่าเรือ น้ำลึกทวาย	ไม่ได้เงินงบประมาณ เพราะผลการศึกษาความเหมาะสมของ โครงการไม่ผ่านเกณฑ์				ก.ค.ม.น.ค.ม.	ผลการศึกษาความ เหมาะสมของโครงการไม่ ผ่านเกณฑ์
1.9	ศึกษาระบบรถไฟรางคู่ เชื่อมระยอง-จันทบุรี-ตราด	45.00	-	-	-	ก.ค.ม.น.ค.ม.	ปี 2561 จัดทำการศึกษา งานศึกษาความเหมาะสม

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
1.10	เพิ่มขบวนรถไฟสายด่วน เพื่อการเดินทางของประชาชนระหว่างกรุงเทพฯ- ออร์ญประเทศ จ.สระแก้ว					ก.คมนาคม	รฟท. อยู่ระหว่างพิจารณา
1.11	โครงการก่อสร้างสถานีรถไฟอุ้มดง					ก.คมนาคม	ชลบุรี
1.12	โครงการปรับปรุงทางรถไฟท่าเรืออุตสาหกรรมท่าเรือสัตหีบ					ก.คมนาคม	ชลบุรี
1.13	โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน					ก.คมนาคม	กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง
1.14	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มความเร็วทางรถไฟ ช่วงหัวหมาก-ฉะเชิงเทรา-ศรีราชา และโครงการรถไฟทางคู่ ช่วงศรีราชา-มาบตาพุด					ก.คมนาคม	กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง
1.15	งานศึกษาความเหมาะสมของโครงการก่อสร้างทางคู่สายชุมทางศรีราชา-ระยองและมาบตาพุด-ระยอง-จันทบุรี-ตราด-คลองใหญ่					ก.คมนาคม	ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด
1.16	งานศึกษาความเหมาะสมของโครงการก่อสร้างทางคู่เชื่อมโยงภูมิภาค					ก.คมนาคม	ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด
1.17	โครงการเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand)					ก.ดิจิทัล	ชลบุรี
1.18	โครงการดิจิทัลชุมชนด้านอีคอมเมิร์ซ (Digital Community (e-Commerce))					ก.ดิจิทัล	ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ จำนวน 35,030 แห่ง
1.19	แผนการสนับสนุนการใช้ประโยชน์โครงข่ายเน็ตประชารัฐ กิจกรรมที่ ๑ : การสร้างการรับรู้ในการใช้ประโยชน์โครงข่ายและส่งเสริมการใช้งานแก่ประชาชน					ก.ดิจิทัล	ทั่วประเทศ ยกเว้นพื้นที่ ในเขต กทม. และนนทบุรี ซึ่งไม่มีโครงข่ายเน็ต ประชารัฐ
1.20	โครงการผลักดันทรัพย์สินเชิงรุก					ก.ยุติธรรม	8 จังหวัด ภาคตะวันออก

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
1.21	โครงการศึกษาแนวทางความร่วมมือการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)	-	10.00	-	-	ก.ศึกษาฯ	
1.22	โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและทดสอบทักษะด้านยานยนต์	-	21.62	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา
1.23	โครงการการพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการมาตรฐานห้องปฏิบัติการสอบเทียบและระบบมาตรฐานเพื่ออุตสาหกรรมส่งออกแก่เขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	-	16.58	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
1.24	โครงการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนฐานอุปสงค์ของภาคอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกด้วย IoT	-	12.00	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
1.25	โครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานด้านโลจิสติกส์	-	20.00	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก
1.26	โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมนักปฏิบัติงานโลจิสติกส์	-	6.00	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก
1.27	โครงการศูนย์ฝึกอบรมและทดสอบมาตรฐานวิชาชีพคัลเลเตอร์หุ่นยนต์อุตสาหกรรม	-	30.00	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก
1.28	ศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	-	35.00	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก
1.29	โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาหุ่นยนต์อุตสาหกรรม	-	35.00	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก
1.30	การเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาของผู้ประกอบการอาชีพต่างๆรองรับระเบียงเศรษฐกิจพิเศษตะวันออก	-	16.00	-	-	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
1.31	การบริการวิชาการวิเทศสัมพันธ์ ภาคอุตสาหกรรมในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	-	5.05	-	-	5.05	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลตะวันออก
1.32	โครงการความร่วมมือการจัดการเรียนการสอน ครูช่าง และ ครูฝึกในสถานประกอบการ หลักสูตรศาสตร์อุตสาหกรรม ระดับปริญญาโท	-	15.00	-	-	15.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนคร เหนือ
1.33	โครงการ พัฒนากำลังคนในภาคอุตสาหกรรมเพื่อเตรียมความ พร้อมกับการพัฒนาอุตสาหกรรม ๔.๐ ของภาคอุตสาหกรรม การผลิตในเขตระเบียงเศรษฐกิจ ภาคตะวันออก	-	57.10	-	-	57.10	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนคร เหนือ
1.34	โครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียน/นักศึกษาเพื่อเตรียมความ พร้อมเข้าสู่อุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติใน เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	-	17.00	-	-	17.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนคร เหนือ
1.35	การจัดตั้งหลักสูตรพิเศษ “หลักสูตรการบินพลเรือน มจพ.”	-	90.00	-	-	90.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนคร เหนือ
1.36	พัฒนาบุคลากรและซ่อมบำรุงระบบขนส่งทางรางในเขต ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	-	29.09	-	-	29.09	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนคร เหนือ
1.37	การพัฒนากำลังคนและเพิ่มศักยภาพการผลิต ภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออก	-	9.66	-	-	9.66	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนคร เหนือ
1.38	โครงการศึกษาและพัฒนาผังแม่บทโครงสร้างพื้นฐาน ระเบียบ เศรษฐกิจภาคตะวันออกอย่างยั่งยืน	-	7.69	-	-	7.69	ก.ศึกษาฯ	สถาบันเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
1.39	โครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำภาคประชาสังคมและผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม เพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกอย่างยั่งยืน	-	2.30	-	-	ก.ศึกษา	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
1.40	ศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีชีวภาพเพื่ออุตสาหกรรม	-	147.64	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา
1.41	ศูนย์นวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้าน Embedded Systems และ IoT	-	125.47	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา
1.42	ศูนย์นวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์	-	121.88	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา
1.43	การขับเคลื่อนและการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานของกลุ่มอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	-	5.00	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา
1.44	โครงการพัฒนาสมรรถนะการแข่งขันการสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สู่อาชีพรองรับการเติบโตในพื้นที่ EEC (โดยร่วมมือกับหอการค้าและภาคอุตสาหกรรม)	-	1.32	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรนครินทร์
1.45	โครงการพัฒนาบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	-	2.94	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรนครินทร์
1.46	พัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพชั้นเรียนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา	-	2.00	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรนครินทร์
1.47	โครงการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนงานบูรณาการเพื่อยกระดับเมืองแห่งการเรียนรู้และศูนย์ประสานงานข้อมูลแบบเปิดเสรีที่สนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	-	3.00	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรนครินทร์
1.48	โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบทางการศึกษาปฐมวัย	-	1.55	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรนครินทร์

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
1.49	โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมดิจิทัลด้านศิลปะวัฒนธรรม เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต	-	14.84	-	-	14.84	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
1.50	โครงการระบบจัดกำลังข้อมูลอัจฉริยะ (Data Warehouse) สำหรับกลุ่มทุนในพื้นที่ 3 จังหวัดรองรับการเจริญเติบโตในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	-	9.00	-	-	9.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
1.51	โครงการจัดตั้งศูนย์อบรมและให้บริการวิชาการด้านอุตสาหกรรมขั้นส่วนยานยนต์ และยานยนต์ไฟฟ้า	-	3.00	-	-	3.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
1.52	โครงการพัฒนาศูนย์ธุรกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมย่านนวัตกรรมในพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	-	2.06	-	-	2.06	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
1.53	พัฒนาศูนย์ทุนยนต์เพื่ออุตสาหกรรมแห่งอนาคตในกลุ่มคลัสเตอร์ทุนยนต์	-	41.00	-	-	41.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1.54	พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการด้านการออกแบบและการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ชิ้นส่วนอากาศยานด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงในเขตระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	-	3.00	-	-	3.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1.55	โครงการพัฒนาระบบอัจฉริยะเพื่อการประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) รองรับการพัฒนากระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	-	34.69	-	-	34.69	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
1.56	โครงการผลิตนักบินพลเรือนและช่างซ่อมบำรุงอากาศยานตามนโยบายของรัฐบาล	163.04	50.00	46.00	90.00	349.04	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
1.57 โครงการจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีไทย-เยอรมัน (บ้านค่าย) โดยการควบรวมวิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย กับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง	-	-	626.10		ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1.58 โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาด้านการพาณิชย์นาวี		398.00			ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
1.59 โครงการผลิตและพัฒนากำลังคนสนับสนุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	192.10	209.10	124.10	124.10	ก.ศึกษา	สอศ.
1.60 การจัดตั้งสถาบันโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา	-	33.00	-	-	ก.ศึกษา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา
1.61 โครงการยกระดับความเข้าใจในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยและชาวญี่ปุ่น เพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก	-	3.50	-	-	ก.ศึกษา	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
1.62 การพัฒนาเครือข่ายทุนเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความต้องการพื้นที่	-	36.98	33.37	33.37	ก.ศึกษา	สพฐ. (สภ.) 8 จังหวัดภาคตะวันออก
1.63 โครงการสร้างศักยภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการทำงาน	-	30.00	50.00	70.00	ก.ศึกษา	สพฐ. โดย สวก. 8 จังหวัดภาคตะวันออก
1.64 โครงการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ด้านอาชีววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการประกอบอาชีพ 10 อุตสาหกรรม	-	87.80	204.00		ก.ศึกษา	สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย
1.65 โครงการการพัฒนาเครือข่ายทุนเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความต้องการพื้นที่		120.91			ก.ศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
1.66 โครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ	2.79	7.93	-	-	10.72	ก.ศึกษาฯ	สำนักงาน กศน.จังหวัด
1.67 โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน	14.37	14.65	12.28	-	41.30	ก.ศึกษาฯ	สำนักงาน กศน.จังหวัด
1.68 โครงการฝึกอบรมทักษะขั้นพื้นฐาน	งบประมาณ (โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน)				-	ก.ศึกษาฯ	สำนักงาน กศน.จังหวัด
1.69 โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านภาษาอาเซียน	-	8.25	-	-	8.25	ก.ศึกษาฯ	สำนักงาน กศน.จังหวัด ฉะเชิงเทรา
1.70 โครงการศูนย์บริการตลาดแรงงาน ทั้งในระบบและนอกระบบ ในด้านภาษาสากลและภาษาต่างประเทศ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและทักษะอาชีพ	-	9.10	-	-	9.10	ก.ศึกษาฯ	จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้/ ปรับปรุงโครงสร้างสถานที่ ศูนย์การพัฒนาบุคลากร
1.71 โครงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์	-	40.00	-	-	40.00	ก.ศึกษาฯ	เด็กปฐมวัย อนุบาล 1 – 3
1.72 โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเปลี่ยนแปลงการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	-	200.00	-	-	200.00	ก.ศึกษาฯ	วิจัยและพัฒนาการ บริหารการเปลี่ยนแปลง
1.73 โครงการพัฒนาครูโรงเรียนเอกชน	1.30	อยู่ระหว่างพิจารณางบประมาณ			1.30	ก.ศึกษาฯ	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
1.74 โรงเรียนเอกชนต้นแบบ EEC	33.32	-	-	-	33.32	ก.ศึกษาฯ	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
1.75 โครงการ Digital Park Thailand	ไม่ได้ใช้งบประมาณ				-	ก.การคลัง	ชลบุรี
1.76 โครงการจัดทำระเบียบศุลกากรเพื่อรองรับการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก (EEC)	ไม่ได้ใช้งบประมาณ				-	ก.การคลัง	เขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก
1.77 โครงการกรมฯขยายทอดตลาดทรัพย์สิน การใกล้เคียง ข้อพิพาท ในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจจังหวัดภาคตะวันออก (EEC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	ไม่ได้ใช้งบประมาณ				-	ก.ยุติธรรม	จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง
1.78 โครงการกรมฯขยายทอดตลาดทรัพย์สิน การใกล้เคียง ข้อพิพาทในเขตพื้นที่	-	ไม่ได้ใช้งบประมาณ			-	ก.ยุติธรรม	ในพื้นที่สำนักงานบังคับคดี ต่างๆ

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
1.79	โครงการสร้างการรับรู้กฎหมายด้านการบังคับคดีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	0.60	ไม่ได้ของงบประมาณ			0.60	8 จังหวัด ภาคตะวันออก
1.80	โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ		ไม่ได้ของงบประมาณ			-	8 จังหวัด ภาคตะวันออก
1.81	โครงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี		ไม่ได้ของงบประมาณ			-	8 จังหวัด ภาคตะวันออก
1.82	โครงการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs (SME Support & Rescue Center)		ไม่ได้ของงบประมาณ			-	8 จังหวัด ภาคตะวันออก
1.83	โครงการพัฒนาการบำบัด แก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชนโดยจัดการศึกษาวิชาชีพ การพัฒนากาย/จิตใจ	3.00	3.00	3.00	3.00	12.00	หน่วยงานสังกัดกรม พินิจฯ ทั่วประเทศ
1.84	โครงการพัฒนาเมืองนวัตกรรมภาคตะวันออก (EECI) (โครงการนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้วย)	140.00	1,428.13	1,704.61	1,937.30	5,210.03	พื้นที่เขตนวัตกรรม ระเบียงเศรษฐกิจภาค ตะวันออก
1.85	โครงการบูรณาการระบบการตัดสินใจและบริหารจัดการพื้นที่แบบองค์รวม (Geo-Intelligence) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก	-	20.00	-	-	20.00	จันทบุรี ตรัง
1.86	โครงการเพิ่มขีดความสามารถการบริการแบบเบ็ดเสร็จในการกำกับดูแลอุตสาหกรรมด้านนิวเคลียร์และรังสีในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก	-	2.03	1.24	1.24	4.52	พื้นที่ภาคตะวันออก
1.87	โครงการลดพลังงานและมลพิษในอุตสาหกรรมแก้วและกระจกเขตพื้นที่ภาคตะวันออก	-	11.80	1.68	1.66	15.13	พื้นที่ภาคตะวันออก
1.88	โครงการศูนย์วิจัยและสาธิตนวัตกรรมระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์สำหรับเกษตรแม่นยำ	-	25.00	-	-	25.00	พื้นที่ในจังหวัดภาค ตะวันออก

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
1.89 โครงการยกระดับขีดความสามารถผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเครื่องจักรกลอัตโนมัติ	-	10.00	-	-	10.00	ก.วิทย์ฯ	พื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออก
1.90 โครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบเครื่องจักรกลการเกษตร	-	26.00	520.00	160.00	706.00	ก.วิทย์ฯ	พื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออก
1.91 โครงการศูนย์วิจัยและสาธิตนวัตกรรมขั้นสูงเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมอาหารและพลังงานไทย	21.00	85.00	150.00	44.00	300.00	ก.วิทย์ฯ	พื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออก
1.92 โครงการทดสอบเครื่องอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า : สถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า/เครื่องอัดประจุไฟฟ้าในที่อยู่อาศัย เพื่อขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์	-	19.77	-	-	19.77	ก.วิทย์ฯ	พื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออก
1.93 โครงการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลไม้ภาคตะวันออกเพื่อยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันได้ในยุคอุตสาหกรรม 4.0	-	16.20	-	-	16.20	ก.วิทย์ฯ	พื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออก
1.94 โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาขั้นสูงสำหรับการซ่อมและผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมการบิน	-	48.65	719.30	82.60	850.55	ก.วิทย์ฯ	พื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออก
1.95 โครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ	618.92	1,596.11	1,202.91	-	3,417.93	ก.อุตสาหกรรม	ฉะเชิงเทรา
1.96 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรด้วยระบบรับรองความสามารถบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์	8.38	15.00	-	-	23.38	ก.อุตสาหกรรม	กรุงเทพฯ และปริมณฑล
1.97 โครงการส่งเสริมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย	-	775.00	1,135.00	1,230.00	3,140.00	ก.อุตสาหกรรม	ฉะเชิงเทรา
1.98 โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตแม่พิมพ์ขึ้นสูงเพื่อรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต	53.26	-	-	-	53.26	ก.อุตสาหกรรม	ภาคตะวันออก และพื้นที่อุตสาหกรรมทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
1.99	โครงการยกระดับอุตสาหกรรมแม่พิมพ์แก้วสู่อุตสาหกรรม 4.0	-	80.00	80.00	80.00	ก.อุตสาหกรรม	ภาคตะวันออก และพื้นที่อุตสาหกรรมทั่วประเทศ
1.100	โครงการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก : นิคมอุตสาหกรรม Smart Park	29.75	820.23	820.23	456.55	ก.อุตสาหกรรม	
1.101	โครงการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ 3	11,000.00				ก.อุตสาหกรรม	
1.102	โครงการยกระดับผู้ประกอบการให้เป็น Smart Entrepreneur ผ่านโลกการค้าเสรี (ร่วมกับสหภาพการค้าแห่งประเทศไทย สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย) ณ จังหวัดชลบุรี	-	0.50	-	-	ก.พาณิชย์	ชลบุรี
1.103	โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรเพื่อให้หลุดพ้นจากวงจรความยากจนเข้าสู่วิถีการการค้าเสรี (ร่วมกับสภาเกษตรกรแห่งชาติ) ณ จังหวัดตราด	-	0.40	-	-	ก.พาณิชย์	ตราด
1.104	โครงการพัฒนาผู้ประกอบการสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy Academy)	12.74	12.90	-	-	ก.พาณิชย์	ชลบุรี ระยะเวลา จังหวัดในภาคตะวันออก
1.105	โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยายประปา กบ.สาขาสลบุรี - พันธ์นิคม - (พานทอง) - (ท่าบุญมี) ปีงบประมาณ 2561 (ระยะที่ 1)	2,889.10				ก.มหาดไทย	อ.เมืองชลบุรี อ.พนัสนิคม อ.พานทอง อ.เกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
1.106	โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยายประปา กบ.สาข่าบฉาง ปีงบประมาณ 2561	1,514.70				ก.มหาดไทย	อ.บ้านฉาง อ.เมืองระยอง อ.นิคมพัฒนา อ.ปลวกแดง จังหวัดระยอง

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
1.107 โครงการก่อสร้างปรับปรุงขยายประปา กปภ. สาขาพนมสารคาม – บางคล้า – (แปลงยาว) – (คลองนา) – (เทพราช) ปีงบประมาณ 2561	1,684.62				ก.มหาดไทย	อ.พนมสารคาม อ.บางคล้า อ.แปลงยาว อ.เมืองฉะเชิงเทรา อ.บ้านโพธิ์ จ.ฉะเชิงเทรา
1.108 โครงการพัฒนาระบบส่งและจำหน่าย ระยะที่ 1 (คพจ.1)	7,036.00		2,651.00		ก.มหาดไทย	ชลบุรี ฉะเชิงเทรา . ระยอง
1.109 โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 (คพพ.1)	389.00		50.00		ก.มหาดไทย	อ.อรัญประเทศ สระแก้ว อ.คลองใหญ่ ตราด
1.110 โครงการขยายกำลังการผลิต LNG ของ Map Ta Phut LNG Terminal	1,000.00		-	-	ก.พลังงาน	มาบตาพุด จ.ฉะเชิงเทรา
1.111 โครงการ LNG Receiving Terminal แห่งใหม่ จ.ระยอง	38,500.00				ก.พลังงาน	จังหวัดระยอง
1.112 โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพทักษะด้านอาชีพคนพิการ	12.13	13.00	14.00	15.00	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ทั่วประเทศ
1.113 โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสมาชิกนิคมสร้างตนเอง	0.56	0.58	0.61	0.65	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ระยอง สระแก้ว
1.114 โครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน	0.71	0.75	0.80	0.85	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ระยอง สระแก้ว
1.115 โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับภาค	0.92	-	-	-	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ภาคตะวันออกและภาคกลาง
1.116 โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ	2.66	-	-	-	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ภาคตะวันออกและภาคกลาง

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
1.117	โครงการ "Family Data เปิดประตูเยี่ยมบ้าน สร้างสะพานสู่ สวัสดิการสังคม" กลุ่มผู้มีรายได้ และมีหนี้สิน (หนี้นอก ระบบหรือหนี้เพื่อการอุปโภค/บริโภค) รวมจำนวน ๑๒๖,๙๓๔ ครัวเรือน ข้อมูลจากผู้ที่ลงทะเบียนตาม "โครงการลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560"	1.08	-	-	-	1.08	ภาคตะวันออกและภาค กลาง
1.118	โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	67.40	-	-	-	67.40	8 จังหวัด ภาคตะวันออก
1.119	Senior Complex บางละมุง	-	1,000.00	-	-	1,000.00	ชลบุรี
1.120	โครงการส่งเสริมและคุ้มครองการเข้าถึงสิทธิคนพิการ	3.40	-	-	-	3.40	7 จังหวัด ภาคตะวันออก
1.121	แผนงาน บูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย โครงการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีและครอบครัว	17.99	21.99	24.19	26.61	90.78	11 จังหวัดภาคตะวันออก
1.122	โครงการเครือข่ายชุมชนและบริการชุมชน/ โครงการอาคารเช่า สำหรับผู้มีรายได้น้อย	ไม่ได้ของงบประมาณ				-	พัฒนาที่อยู่อาศัยตาม ความต้องการ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
1.123	โครงการการทูตเศรษฐกิจ	ไม่ได้ของงบประมาณ				-	ในต่างประเทศและ จังหวัดในพื้นที่ภาค ตะวันออก
1.124	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและ อุตสาหกรรมแห่งอนาคตในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาค ตะวันออก	108.76	-	-	-	108.76	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
1.125	โครงการพัฒนาฝีมือแรงงานรองรับ 10 อุตสาหกรรม เป้าหมายและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงพื้นที่ระเบียง เศรษฐกิจภาคตะวันออก	-	49.64	54.60	60.06	164.30	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
1.126 โครงการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านโลจิสติกส์รองรับความต้องการในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก EEC	-	6.00	6.00	7.20	19.20	ก.แรงงาน	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล							
2.1 โครงการลดการใช้เคมีเกษตรและเพิ่มผลผลิตข้าวด้วยโคโคโตซานฉายรังสี	-	2.50	5.00	7.50	15.00	ก.วิทย์ฯ	นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว
2.2 โครงการควบคุมแมลงวันผลไม้ในพื้นที่กว้างด้วยการทำหมันแมลงร่วมกับวิธีอื่น	-	2.00	4.00	6.00	12.00	ก.วิทย์ฯ	นครนายก จันทบุรี ปราจีนบุรี
2.3 โครงการถ่ายทอดความรู้และทักษะด้านมาตรวิทยาสู่ภาคการศึกษา และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาแรงงานคุณภาพสู่อุตสาหกรรมใหม่ศักยภาพในพื้นที่ EEC	-	3.85	-	-	3.85	ก.วิทย์ฯ	พัฒนาพื้นที่ในภาคตะวันออก
2.4 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคมีเพื่อฐานรากที่มั่นคงทางการเกษตรในพื้นที่จังหวัดภาคตะวันออก	-	6.13	4.52	-	10.65	ก.วิทย์ฯ	ชลบุรี ฉะเชิงเทรา
2.5 โครงการพัฒนาเกษตรกรรมด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (STI for Smart Agriculture)	-	16.20	17.01	-	33.21	ก.วิทย์ฯ	พื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออก
2.6 โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในภูมิภาค OPOAI 4.0 ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ	2.86	-	-	-	2.86	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
2.7 โครงการสร้างนวัตกรรมอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปสู่ตลาดโลกในพื้นที่ภาคตะวันออก	-	91.00	95.55	100.33	286.88	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
2.8 โครงการพัฒนาสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่จากวัสดุที่ไม่ใช้แล้วโดยเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด 3R ในพื้นที่ภาคตะวันออก	-	50.00	52.50	55.13	157.63	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
2.9	โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการเพื่อเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในพื้นที่ภาคตะวันออก	-	84.00	88.20	92.61	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
2.10	โครงการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม	0.63	1.60	1.76	1.76	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
2.11	เพิ่มศักยภาพและยกระดับเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเป้าหมาย	4.99	-	-	-	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
2.12	กิจกรรมพัฒนาศักยภาพและยกระดับเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเป้าหมาย ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพและผลิตภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาศักยภาพและยกระดับเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเป้าหมาย	-		165.72		ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
2.13	โครงการพัฒนาและขยายอ้อยพันธุ์ดีในเขตพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	89.90	80.00	80.00	80.00	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.14	โครงการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาด้านอ้อย	27.06	60.00	60.00	60.00	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.15	โครงการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายสู่การวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย	28.60	30.00	30.00	30.00	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.16	โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมชีวภาพ (Bioeconomy: Non-Food)	-	100.00	100.00	100.00	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.17	โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer	2.31	5.12	11.37	25.25	ก.เกษตรฯ	จังหวัดบุรีรัมย์ ชลบุรี ตรัง ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ
2.18	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	5.15	11.44	25.39	56.36	ก.เกษตรฯ	จังหวัดบุรีรัมย์ ชลบุรี ตรัง ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
2.19	โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	33.50	-	-	-	33.50	ก.เกษตรฯ	จันทบุรี ชลบุรี ตราด ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ
2.20	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	-	74.36	165.09	366.50	605.95	ก.เกษตรฯ	จันทบุรี ชลบุรี ตราด ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ
2.21	แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร/ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตร/ กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า (ไม่ผล)	7.36	-	-	-	7.36	ก.เกษตรฯ	พื้นที่เป้าหมาย ทั่วประเทศ
2.22	แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ/ผลผลิต: เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ/ กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกร/ส่งเสริมการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า (ไม่ผล)	-	15.00	-	-	15.00	ก.เกษตรฯ	พื้นที่เป้าหมาย ทั่วประเทศ
2.23	โครงการเชื่อมโยงเครือข่ายตลอดห่วงโซ่คุณค่าของสินค้าใน ระบบสถาบันเกษตรกร	0.73	0.73	-	-	1.47	ก.เกษตรฯ	สถาบันเกษตรกร กลุ่ม เกษตรกร และสหกรณ์ เป้าหมาย ทั่วประเทศ
2.24	โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	41.14	52.26	54.88	57.62	205.90	ก.เกษตรฯ	พื้นที่ภาคตะวันออก 8 จังหวัด
2.25	โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	14.41	23.88	25.72	32.83	96.83	ก.เกษตรฯ	จันทบุรี ตราด ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ
2.26	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรไทยด้วยนวัตกรรมเพื่อการ ต่อ ยอตเชิงพาณิชย์ (สินค้าผลไม้/ยางพารา:ระยอง/จันทบุรี/ตราด)	12.00		14.00	16.00	42.00	ก.พาณิชย์	ระยอง/จันทบุรี/ตราด

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
2.27	โครงการเสริมสร้างการรับรู้ ปลุกเมล็ดพันธุ์แห่งการเป็น ผู้ประกอบการสินค้าเกษตรแนวใหม่ ภายใต้โมเดลประเทศไทย 4.0 (สินค้าเน้นสำหรับ : สรรพแก้ว)				รวม	สรระแก้ว
2.28	4.20	1.75	-	-	22.50	จันทบุรี ตราด
2.29	0.27	0.67	-	-	0.94	จันทบุรี ชลบุรี ตราด
2.30	3.00	5.40	-	-	8.40	
2.31	6.75	-	-	-	6.75	นำร่อง 30 จังหวัด ทั่วประเทศ
2.32	0.16	6.52	-	-	6.68	พื้นที่เป้าหมาย ทั่วประเทศ
2.33	2.65	-	-	-	2.65	พื้นที่เป้าหมาย ทั่วประเทศ
2.34	3.96	-	-	-	3.96	เพื่อขึ้นทะเบียนใน ประเทศ จำนวน 7 จังหวัด เป็นสินค้า GI ใน ภาคตะวันออก 1 สินค้า 1 จังหวัด ได้แก่ มะม่วง น้ำดอกไม้ (จังหวัด สระแก้ว)
2.35	2.33	-	-	-	2.33	จำนวน 9 สินค้า 7 จังหวัด โดยเป็นสินค้าใน ภาคตะวันออก 1 สินค้า 1 จังหวัด ได้แก่ทุเรียน ปราจีน จังหวัดปราจีนบุรี

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
2.36 ศึกษาความเหมาะสม ออกแบบและศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ เมืองพัทยา ในรูปแบบรถไฟฟ้า (Tram way)	-	80.00	-	-	80.00	ก.มหาดไทย	เมืองพัทยา
2.37 อบรมเชิงบูรณาการและพัฒนาระบบ สารสนเทศเพื่อการจัดการความปลอดภัยอาหาร (Food Safety) ตามมาตรฐาน FSPCA และ USFDA เพื่อส่งเสริม SME ส่งออกสินค้า เกษตรและอาหารแปรรูปเพิ่มขึ้น	-	23.40	-	-	23.40	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2.38 พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรม เพื่อการแปรรูป และเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรแบบยั่งยืน	-	3.70	-	-	3.70	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2.39 การเสริมสร้างศักยภาพทางธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในจังหวัดระยองสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน	-	3.90	-	-	3.90	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2.40 โครงการศูนย์นวัตกรรมจากผลิตผลเกษตรภาคตะวันออก	-	40.00	-	-	40.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
2.41 ศูนย์ฝึกอบรมฝีมือและแรงงานด้านอุตสาหกรรมอาหารและการบริการ	-	30.00	-	-	30.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
2.42 ฟาร์มเกษตรอินทรีย์ต้นแบบ	-	15.00	-	-	15.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
2.43 โครงการศูนย์นวัตกรรมด้านเกษตรอาหาร และ Smart Farm ต้นแบบ	-	80.00	-	-	80.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
2.44 โครงการอบรม Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart farmer	3.69	7.93	-	-	11.63	ก.ศึกษาฯ	สำนักงาน กศน.จังหวัด

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
2.45	โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	57.87	-	-	ก.ศึกษาฯ	พัฒนาศูนย์การเรียนรู้/สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการการท่องเที่ยว							
3.1	ถนนสายแยก ทล.3377 - บ.ชุมแสง อ.วังจันทร์ จ.ระยอง	143.40	-	-	-	ก.คมนาคม	คาดว่าจะแล้วเสร็จ จ.ค. 2561
3.2	ถนนสาย รย.1001 แยก ทล.3 – เลียบหาดแม่รำพึง อ.เมือง จ.ระยอง	-	145.00	-	-	ก.คมนาคม	เสนอของบก่อสร้าง ปี 2562
3.3	โครงการประชาสัมพันธ์สุดยอดเส้นทางการท่องเที่ยว(เส้นทาง D.I.Y กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด	-	1.50	-	-	ก.การท่องเที่ยวฯ	ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด
3.4	โครงการจัดการแข่งขันไตรกีฬานานาชาติรายการ Thailand Tri-League Tour Series (Active Beach)	-	20.00	-	-	ก.การท่องเที่ยวฯ	ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี
3.5	โครงการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดฉะเชิงเทรา	101.35	-	-	-	ก.การท่องเที่ยวฯ	ฉะเชิงเทรา
3.6	โครงการพัฒนาพื้นที่ชุ่มน้ำระดับชาติ (บึงสำนบกใหญ่) เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	11.00	-	-	-	ก.การท่องเที่ยวฯ	พื้นที่สวนพฤกษศาสตร์ระยอง
3.7	โครงการ “Rayong Walking street” วัฒนธรรมพื้นบ้านอาหารพื้นเมืองระยอง	2.00	-	-	-	ก.การท่องเที่ยวฯ	ระยอง
3.8	โครงการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวอ่างอ่างอึ้ง (หาดถ้ำพัง) หมู่ที่ 3	-	30.00	-	-	ก.การท่องเที่ยวฯ	ชลบุรี
3.9	โครงการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ทต.เกาะสีชัง	-	50.00	-	-	ก.การท่องเที่ยวฯ	ชลบุรี
3.10	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์สะพานเชื่อมอำเภอตราด – เกาะลอย อำเภอตราด จ.จังหวัดชลบุรี	-	50.00	-	-	ก.การท่องเที่ยวฯ	ชลบุรี

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
3.11	โครงการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว จ.ฉะเชิงเทรา	14.56	-	-	-	14.56	ก.การท่องเที่ยวฯ	ฉะเชิงเทรา
3.12	โครงการพัฒนาเส้นทางจักรยานเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยว "Bike for All"	32.13	-	-	-	32.13	ก.การท่องเที่ยวฯ	ฉะเชิงเทรา
3.13	โครงการก่อสร้างและปรับปรุงสวนป่าชายเลนคลองรูป ชุมชนจุลเสม็ด ม.2	2.42	-	-	-	2.42	ก.การท่องเที่ยวฯ	ชลบุรี
3.14	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ท่าเรือตาเทื่อง หมู่ที่ 2 ต.วังหว้า อ.แกลง จ.ระยอง ภายใต้โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ลุ่มน้ำป่าชายเลน ท่าเรือตาเทื่อง	15.00	-	-	-	15.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ระยอง
3.15	โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลน เจดีย์กลางน้ำ	140.00	-	-	-	140.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ระยอง
3.16	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลน ในพื้นที่แนวถนนเฉลิมบูรพาชลทิศสู่การพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้เชิงนิเวศอย่างยั่งยืน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ	52.00	-	-	-	52.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ระยอง
3.17	โครงการ "Amazing Thai Host" กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก	-	5.00	-	-	5.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ชลบุรี
3.18	โครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว	60.00	-	-	-	60.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ชลบุรี
3.19	โครงการอำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยว (Amazing Thai Host)	5.00	-	-	-	5.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ฉะเชิงเทรา
3.20	โครงการติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดฉะเชิงเทรา	20.00	-	-	-	20.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ฉะเชิงเทรา
3.21	โครงการพัฒนาเสริมสร้างระบบการรักษาสภาพและบรรยากาศในจังหวัดระยอง	31.94	-	-	-	31.94	ก.การท่องเที่ยวฯ	ระยอง
3.22	โครงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชายหาดสวนสนและในเขตเทศบาล	3.00	-	-	-	3.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ระยอง

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
3.23	โครงการติดตั้งกล้องวงจรปิดบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครระยอง	25.00	-	-	-	25.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ระยอง
3.24	โครงการบูรณะซ่อมแซม และพัฒนาโบราณสถาน เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	20.00	172.00	172.00	160.00	524.00	ก.วัฒนธรรม	ปราจีนบุรี สระแก้ว ชลบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี
3.25	โครงการบูรณะซ่อมแซม และพัฒนาแหล่งโบราณคดี เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	5.00	-	-	-	5.00	ก.วัฒนธรรม	แหล่งโบราณคดีโคกพนมดี จังหวัดชลบุรี
3.26	โครงการบูรณะซ่อมแซม และพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	25.00	25.00	10.00	10.00	70.00	ก.วัฒนธรรม	ปราจีนบุรี จันทบุรี
3.27	โครงการถนนสายวัฒนธรรม ถนนสายศิลปะ	2.40	2.40	2.40	2.40	9.60	ก.วัฒนธรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก ที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ
3.28	โครงการพัฒนาชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวด้วยมิติทางวัฒนธรรม	0.70	5.60	5.60	5.60	17.50	ก.วัฒนธรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก ที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ
3.29	โครงการส่งเสริมเทศกาล และประเพณีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	16.00	16.00	16.00	16.00	64.00	ก.วัฒนธรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.30	โครงการส่งเสริมสภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมและนำความเป็นไทยสู่สากล: กิจกรรมเทศกาลศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สานสัมพันธ์สายใยสองแผ่นดิน ไทย-ลาว (จ.หนองคาย) และไทย-กัมพูชา (จ. สระแก้ว)	3.50	-	-	-	3.50	ก.วัฒนธรรม	สระแก้ว
3.31	โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	-	-	8.00	8.00	16.00	ก.วัฒนธรรม	ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง
3.32	ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย / โครงการ ชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร	2.25	2.36	2.47	2.58	9.66	ก.วัฒนธรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
3.33 โครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับของจังหวัดจันทบุรี	-	15.00	12.00	10.00	37.00	ก.วิทย์ฯ	จันทบุรี
3.34 พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	0.90	-	-	-	0.90	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.35 กิจกรรมพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพและผลิตภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 ค่าใช้จ่ายในการสร้างมูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์	-	-	40.00	-	40.00	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.36 โครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	1.58	1.39	1.39	1.39	5.74	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.37 โครงการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน/OTOP ภาคตะวันออก	-	2.00	2.20	2.20	6.40	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.38 โครงการยกระดับศักยภาพบริหารจัดการและการตลาดผลไม้ภาคตะวันออก	31.65	-	-	-	31.65	ก.พาณิชย์	จันทบุรี
3.39 โครงการพัฒนาศักยภาพและยกระดับการใช้สมุนไพรไทย	-	0.21	-	-	0.21	ก.พาณิชย์	ปราจีนบุรี
3.40 โครงการพัฒนาศักยภาพธุรกิจที่มีมูลค่าสูง ธุรกิจร้านอาหาร สปา นวดเพื่อสุขภาพ ดูแลผู้สูงอายุ ก่อสร้าง/วิศวกรรม และบริหารทรัพยากร	10.50	-	-	-	10.50	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.41 โครงการพัฒนามาตรฐานศักยภาพธุรกิจที่มีมูลค่าสูง ได้แก่ ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจบริการสุขภาพ (สปา นวดเพื่อสุขภาพ ดูแลผู้สูงอายุ ภายใต้อาชีพ) ธุรกิจก่อสร้าง/วิศวกรรม และธุรกิจดิจิทัลคอนเทนต์	-	36.00	-	-	36.00	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.42 โครงการยกระดับธุรกิจแฟรนไชส์สู่ตลาดโลก	25.40	-	-	-	25.40	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.43 โครงการพัฒนามาตรฐานและสร้างโอกาสทางการตลาดธุรกิจแฟรนไชส์สู่สากล	-	73.15	-	-	73.15	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
3.44	โครงการเพิ่มโอกาสการค้าด้วย e-Commerce	8.96	15.00	-	-	23.96	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.45	โครงการพัฒนาลิขสิทธิ์ชุมชน Offline 2 Online (B2C)	35.00	40.00	-	-	75.00	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.46	โครงการพัฒนาศักยภาพและยกระดับการตลาดผลิตภัณฑ์ฐาน ราก OTOP ไทยสู่สากล	16.51	-	-	-	16.51	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.47	โครงการเพิ่มมูลค่าและสร้างโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ OTOP Select	-	29.20	-	-	29.20	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.48	โครงการสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายธุรกิจ MOC Biz Club	15.42	-	-	-	15.42	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.49	โครงการสร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ MOC Biz Club	-	50.00	-	-	50.00	ก.พาณิชย์	ธุรกิจเป้าหมาย ทั้งประเทศ
3.50	อบรมพัฒนาทักษะฝีมือครูช่างและช่างฝีมือด้านผลิตภัณฑ์ จักสานเลือก	0.20	-	-	-	0.20	ก.พาณิชย์	จันทบุรี
3.51	สร้างอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ OTOP เชื่อมโยง เส้นทางหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว (จ้างที่ปรึกษา) 150 ผลิตภัณฑ์	1.00	-	-	-	1.00	ก.มหาดไทย	ทุกภาค (4.05 ล้านบาท)
3.52	โครงการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มหมู่บ้าน OTOP เพื่อการ ท่องเที่ยว	-	10.00	10.00	10.00	30.00	ก.มหาดไทย	ทุกภาค (ปีละ 40 ล้านบาท)
3.53	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการ ให้เป็นฐานกระจายรายได้และการสร้างงาน	45.00	-	-	-	45.00	ก.มหาดไทย	ชลบุรี ระยะเวลา จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ
3.54	โครงการพัฒนาตลาดปลา ท่องเที่ยวเกษตรวิถีชุมชนบางคล้า	5.00	-	-	-	5.00	ก.มหาดไทย	องค์การตลาดสาขา บางคล้า

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
3.55 โครงการ Golden Coast (reivera of Thailand) ยกระดับแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก	-	20.00	-	-	20.00	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยบูรพา
3.56 ฉะเชิงเทราเป็นเมืองน่าอยู่รองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นและได้มาตรฐาน	-	2.75	-	-	2.75	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
3.57 การพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านโลจิสติกส์	-	3.40	-	-	3.40	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
3.58 โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และสถาบันพัฒนาธุรกิจโลจิสติกส์ ห่วงโซ่อุปทาน ธุรกิจท่องเที่ยว และการบิน	-	6.43	-	-	6.43	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
3.59 การพัฒนาผลิตภัณฑ์สปาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบครบวงจร	-	6.78	-	-	6.78	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3.60 การพัฒนาระบบเมืองอัจฉริยะ (Smart City) และศูนย์วิจัยและพัฒนาด้านเมืองอัจฉริยะ ด้วยเทคโนโลยี IoT ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดระยอง	-	58.30	-	-	58.30	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
3.61 โครงการเตรียมความพร้อมชุมชนในด้านเกษตรกรรม ต่อการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ตามหลักการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ด้วยหลักอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	-	1.25	-	-	1.25	ก.ศึกษาฯ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
3.62 โครงการสนับสนุนการลงทุนติดตั้งใช้งานระบบแบ่งพลังงานแสงอาทิตย์ ปี 2561	22.72	-	-	-	22.72	ก.พลังงาน	ทั่วประเทศ (เขตภาคตะวันออกเฉียง เช่น ปราจีนบุรี จันทบุรี ชลบุรี)
ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน							

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
4.1	ทางต่างระดับบนถนนสายแยก ทล.33 – ด้านผ่านแดนบ้านคลองลึก อ.อรัญประเทศ จ. สระแก้ว	339.75	-	-	339.75	คาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนเมษายน 2561
4.2	ถนนถนนสาย สก.3085 แยก ทล.348 – บ.นางม อ.อรัญประเทศ อ.โคกสูง จ.ตาพระยา จ.สระแก้ว	137.41	-	-	137.41	ระยะเวลาก่อสร้าง 3 ปี (2561-2563) ปัจจุบันอยู่ระหว่างรอลงนามในสัญญา
4.3	ถนนสายแยก ทล.348 – บ.ป่าไร่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	75.00	2,380.00		2,455.00	ปี 2561 เวนคืน ปี 2562-2564 ก่อสร้าง
4.4	ถนนสายเข้าทำเทียบเรือคลองใหญ่ อ.คลองใหญ่ จ.ตราด	29.85	-	-	29.85	คาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนพฤษภาคม 2561
4.5	ถนนสาย ก1 ข และ ค1 ฝั่งเมืองรวมเมืองตราด จ.ตราด	-	6.80	120.00	420.00	ปี 2562 สำรวจอสังหา ปี 2563 เวนคืน ปี 2564-2566 ก่อสร้าง
4.6	โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายท่าเรือแหลมฉบัง – ท่าเรือน้ำลึกทวาย	ไม่ได้รับงบประมาณ เพราะผลการศึกษาคือความเหมาะสมของโครงการไม่ผ่านเกณฑ์			-	ผลการศึกษาความเหมาะสมของโครงการไม่ผ่านเกณฑ์
4.7	โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงฉะเชิงเทรา – คลองสิบเก้า – แก่งคอย	5,163.18	1,188.81	-	-	อยู่ระหว่างการก่อสร้าง สัญญา 1: ผลงาน 61.74% (+7.87%) สัญญา 2: ผลงาน 97.02% (-2.13%)
4.8	โครงการก่อสร้างทางรถไฟ สายชุมทางศรีราชา-ชุมทางเขาสัจจรรย์-มาบตาพุด-จันทบุรี-ตราด	อยู่ระหว่างขอจัดสรรงบประมาณ			-	อยู่ระหว่างขอรับการ จัดสรรงบประมาณเพื่อ ดำเนินการ

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
4.9	โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมต่อ 3 สนามบินแบบ ไร้รอยต่อ (ดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา)	220,000.00	-	-	-	220,000.00	ก.คมนาคม	แบบรายละเอียดเสร็จ แล้ว อยู่ระหว่างสรุปผล การศึกษาโครงการฯ และอยู่ระหว่างพิจารณา รายงาน EIA
4.10	หลักการส่งเสริมศักยภาพในการเรียนระดับมัธยมศึกษา กิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมภาษาต่างประเทศที่สอง ความเป็นพลเมือง ในการพัฒนาสู่โรงเรียนประชาคมอาเซียน (โรงเรียนประชาคม อาเซียนศึกษา)	34.28	86.11	-	-	120.38	ก.ศึกษาฯ	10 จังหวัด (ตาก สงขลา มุกดาหาร สระแก้ว ตราด เชียงราย กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม นราธิวาส)
4.11	โครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษสระแก้ว	250.60	309.40	-	-	560.00	ก.อุตสาหกรรม	สระแก้ว
4.12	โครงการประชาสัมพันธ์เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในเชิงพื้นที่	-	10.00	-	-	10.00	ก.อุตสาหกรรม	สระแก้ว ตราด
4.13	โครงการเพิ่มศักยภาพด้านสินค้าเกษตรชายแดนเพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.68	9.55	-	-	13.23	ก.เกษตรฯ	ตราด สระแก้ว
4.14	เพิ่มศักยภาพด้านสินค้าเกษตรชายแดนเพื่อรองรับประชาคม อาเซียน	1.46	1.64	1.80	2.00	6.90	ก.เกษตรฯ	ตราด (ด้านตรวจพืช คลองใหญ่)
4.15	โครงการขยายการค้าการลงทุนชายแดนและเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ	4.27	23.60	-	-	27.87	ก.พาณิชย์	สระแก้ว ตราด (โครงการ ปี 2561-2564)
4.16	โครงการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมตลาดการค้าชายแดนกลุ่ม จังหวัดภาคตะวันออก	-	14.42	-	-	14.42	ก.พาณิชย์	ตราด จันทบุรี
4.17	โครงการทุนส่วนยุทธศาสตร์การค้าและประชารัฐเมืองคูมิตร์ เพื่อธุรกิจสู่สากล (Strategic Partnership for Sister Cities)	11.38	-	-	-	11.38	ก.พาณิชย์	กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออก 2

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
4.18	จัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP สถานสัมพันธ์ สองแผ่นดิน	3.00	3.00	3.00	3.00	ก.มหาดไทย	ตราด จันทบุรี สระแก้ว
4.19	โครงการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายพื้นที่ชายแดน	-	8.07	-	-	ก.ศึกษาฯ	สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดจันทบุรี
4.20	โครงการพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำในพื้นที่ ชายแดน	-	8.25	-	-	ก.ศึกษาฯ	สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดจันทบุรี
4.21	การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	ไม่ได้ของงบประมาณ				ก.การต่างประเทศ	ในต่างประเทศและ จังหวัดในภาคตะวันออก
ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งแก้ไขปัญหาทหารพลการธรรมชาติที่มีความวิกฤติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น							
5.1	โครงการป้องกันการค้าชายฝั่ง โดยวิธีปักไม้ชะลอ ความรุนแรงของคลื่นในชายฝั่งที่เป็นหาดโคลน จังหวัดตราด และจันทบุรี	44.00	-	-	-	ก. ทรพีฯ	จันทบุรี ตราด อยู่ระหว่างดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้าง
5.2	โครงการป้องกันแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งโดยวิธีปักไม้ ชะลอความรุนแรงของคลื่นในชายฝั่งที่เป็นหาดโคลน จังหวัด จันทบุรี	-	22.80	-	-	ก. ทรพีฯ	จันทบุรี
5.3	โครงการแก้ปัญหการกัดเซาะชายฝั่งโดยวิธีการถ่ายทราย/ เสริมทรายชายหาด (ภาคตะวันออก)	15.02	-	-	-	ก. ทรพีฯ	ระยอง ตราด อยู่ระหว่างดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้าง
5.4	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยและ ของเสียอันตราย	0.50	0.50	0.50	0.50	ก. ทรพีฯ	ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด
5.5	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่ วิกฤต - การจัดการมลพิษทางอากาศในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ มาบตาพุด จังหวัดระยอง	15.50	2.50	3.50	3.50	ก. ทรพีฯ	ระยอง
5.6	โครงการปลูกและฟื้นฟูป่าชายเลนแบบบูรณาการ	-	23.18	-	-	ก. ทรพีฯ	จันทบุรี ตราด

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
5.7	โครงการพัฒนาคุณภาพโรงผลิตน้ำดื่มในชุมชนให้ได้มาตรฐานในพื้นที่ภาคตะวันออก	-	9.24	20.00	-	29.24	ก.วิทย์ฯ	พื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออก
5.8	โครงการส่งเสริมและเทคโนโลยีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (จังหวัดฉะเชิงเทรา)	4.50	-	-	-	4.50	ก.อุตสาหกรรมฯ	ฉะเชิงเทรา
5.9	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีซีไอเคิล เพื่อรองรับความต้องการใช้ทรัพยากรแร่และโลหะของประเทศไทย และสนับสนุนการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่เป้าหมาย 6 จังหวัด (ภาคตะวันออก 3 จังหวัด)	-	แผนงาน ปี 2562 - 2564			-	ก.อุตสาหกรรมฯ	
5.10	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมรีไซเคิลแบตเตอรี่รถยนต์ไฟฟ้าใช้แล้วภายในประเทศ	-				-	ก.อุตสาหกรรมฯ	
5.11	โครงการจัดทำมาตรการควบคุมการระบายสารอินทรีย์ระเหยจากโรงงานที่มีการใช้สารอินทรีย์ระเหยในปริมาณมาก	4.67	-	-	-	4.67	ก.อุตสาหกรรมฯ	ภาคกลางและภาคตะวันออก
5.12	โครงการจัดทำกฎหมายการรายงานการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR)	-	4.00	-	-	4.00	ก.อุตสาหกรรมฯ	ระยอง สมุทรปราการ ชลบุรี
5.13	โครงการการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC กิจกรรมที่ 1 โครงการพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์กากของเสีย ภายใต้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC (ภายใต้แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ.2560-2564))	8.76	-	-	-	8.76	ก.อุตสาหกรรมฯ	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
5.14	โครงการการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC กิจกรรมที่ 2 โครงการยกระดับผู้ประกอบการจัดการกากของเสีย ภายใต้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC (ภายใต้แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ.2560-2564))	8.76	-	-	-	8.76	ก.อุตสาหกรรมฯ	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		
5.15	โครงการการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC กิจกรรมที่ 3 โครงการพัฒนาระบบการอนุญาตกาก อุตสาหกรรม ภายใต้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC (ภายใต้แผนงานพัฒนา ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ.2560-2564)	9.79	-	-	-	9.79	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
5.16	โครงการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมอย่างมีศักยภาพเพื่อรองรับ การลงทุน	3.40	10.00	-	-	13.40	ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จังหวัดเป้าหมายจำนวน 10 จังหวัด
5.17	โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	25.26	-	-	-	25.26	พื้นที่เป้าหมาย 15 จังหวัดทั่วประเทศ
5.18	แผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตสู่การเติบโตอย่าง ยั่งยืน/โครงการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บท การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศไปสู่การปฏิบัติ 15 จังหวัด (18 พื้นที่)	-	87.50	90.00	87.50	265.00	พื้นที่เป้าหมาย 15 จังหวัดทั่วประเทศ
5.19	โครงการศูนย์พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Center) ส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด	-	4.00	4.00	4.00	12.00	พื้นที่เป้าหมาย 15 จังหวัดทั่วประเทศ
5.20	โครงการส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การจัดทำแนวกันชน (Buffer) และแนวป้องกัน (Protection Strip) ในพื้นที่พัฒนา เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	-	3.00	1.00	1.00	5.00	ชลบุรี
5.21	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และการออกแบบการเพิ่มพื้นที่ สีเขียวเพื่อนันทนาการพื้นที่โล่ง และแนวพื้นที่ป้องกันมลพิษ (Buffer) ในพื้นที่พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	-	2.50	2.50	2.50	7.50	ระยอง

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
5.22	โครงการส่งเสริมการผลิตที่ลดอัตราการเกิดก๊าซเรือนกระจก โดยส่งเสริมอุตสาหกรรมคาร์บอนต่ำ	-	19.00	19.00	19.00	57.00	ก.อุตสาหกรรม	ชลบุรี ระยะเวลา ๒ ปี
5.23	โครงการส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพของ SMEs สาขาภาคการ ผลิตในภูมิภาคและท้องถิ่นด้วยเทคโนโลยีสะอาด	-	1.50	1.00	1.00	3.50	ก.อุตสาหกรรม	ชลบุรี
5.24	โครงการก่อสร้าง/ปรับปรุงแหล่งน้ำ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน ป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาท่วม และภัย แล้งในพื้นที่ภาคตะวันออก	1,590.21	11,383.81	10,781.85	9,712.67	33,468.54	ก.เกษตร	8 จังหวัดภาคตะวันออก
5.25	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ของกรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย	11.20	83.42	122.91	-	217.54	ก.มหาดไทย	ปี 61 - 5 จังหวัด / ปี 62 - 8 จังหวัด / ปี 63 - 4 จังหวัด
5.26	แผนการจัดหาเครื่องจักรกลสาธารณภัยประจำเขตพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของภาคตะวันออก	-	753.61	560.88	493.64	1,808.14	ก.มหาดไทย	
5.27	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล ตำบลแหลมกลัด อำเภอเมือง จังหวัดตราด (ระยะ 2)	58.48	-	-	-	58.48	ก.มหาดไทย	
5.28	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำจันทบุรี บริเวณสะพานตรีนันถึง สะพานกาญจนาภิเษม ต.จันทน์มิตร อ.เมืองจันทบุรี จ.จันทบุรี	-	77.70	-	-	77.70	ก.มหาดไทย	
5.29	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองท่าใหม่ ต.ท่าใหม่ อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี	-	-	86.01	-	86.01	ก.มหาดไทย	
5.30	โครงการปรับปรุงครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างในระบบรวบรวม และบำบัดน้ำเสีย พื้นที่พัทยาและนาเกลือ (ซอยหนองใหญ่)	188.22	-	-	-	188.22	ก.มหาดไทย	เมืองพัทยา
5.31	โครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย พื้นที่พัทยา และนาเกลือ (ซอยหนองใหญ่)	-	176.00	-	-	176.00	ก.มหาดไทย	เมืองพัทยา

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วย ดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม		
5.32	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชบริพาร พื้นที่พญาและนาเกลือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี	-	-	730.00		730.00	ก.มหาดไทย	เมืองพัทยา
5.33	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	1.04	-	-	-	1.04	ก.ศึกษาฯ	สำนักงาน กศน. จังหวัด
5.34	การจัดระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	-	6.63	-	-	6.63	ก.ศึกษาฯ	สำนักงาน กศน. จังหวัด
5.35	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	27.41	-	-	27.41	ก.ศึกษาฯ	ศึกษาธิการจังหวัด

๙. แผนงานโครงการของกระทรวงที่มีความสำคัญสูง
ที่ขับเคลื่อนตามทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก

แผนงานโครงการที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการสอดคล้องภายใต้ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560

แผนงานโครงการที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสอดคล้อง ภายใต้ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560		
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน						
1.1 สาย รย.5050 แยกสายนิคมสร้างตนเองสาย 15 – บ.ท้ายโป่ง อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง		204.78			ก.คมนาคม	ก่อสร้างแล้วเสร็จ ก.ค. 2560
1.2 สาย รย.2015 แยก ทล.36 - ทล.331 อ.ปลวกแดง จ.ระยอง	-	-	6.34		ก.คมนาคม	สำรวจสั่งหาฯ
1.3 โครงการก่อสร้างท่าเรือชายฝั่ง A ที่ท่าเรือแหลมฉบัง	-	1,864.19	-		ก.คมนาคม	ชลบุรี
1.4 โครงการก่อสร้างพัฒนาการขนส่งสู่เส้นทางรถไฟ ระยะที่ 1	-	2,031.15	-		ก.คมนาคม	ชลบุรี ก่อสร้าง และติดตั้ง เครื่องมือยกขนหลัก
1.5 โครงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในพื้นที่พิเศษ	-	-	5.00		ก.ศึกษาฯ	ตราด
1.6 โครงการพัฒนาครูโรงเรียนเอกชน	2.08	1.83	1.57		ก.ศึกษาฯ	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
1.7 โครงการผลักดันทรัพยากรสินค้าเชิงรุก	ไม่ได้ของงบประมาณ				ก.ยุติธรรม	8 จังหวัด ภาค ตะวันออก
1.8 โครงการใกล้เคียงข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี	ไม่ได้ของงบประมาณ				ก.ยุติธรรม	8 จังหวัด ภาค ตะวันออก
1.9 โครงการสร้างการรับรู้กฎหมายด้านการบังคับคดีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	0.1015	0.0686	0.0798	0.0874	ก.ยุติธรรม	8 จังหวัด ภาค ตะวันออก
1.10 โครงการแก้ปัญหาหนี้ในระบบ	-	-	-	ไม่ของงบประมาณ		2 จังหวัด ภาค ตะวันออก
1.11 โครงการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs (SME Support & Rescue Center)	-	ไม่ได้ของงบประมาณ			ก.ยุติธรรม	8 จังหวัด ภาค ตะวันออก

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	รวม		
1.12 โครงการพัฒนาการบำบัด แก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชนโดยจัดการศึกษาให้วิชาชีพ การพัฒนากาย/จิตใจ	3.00	3.00	3.00	3.00	12.00	ก.ยุติธรรม	หน่วยงานสังกัดกรม พินิจฯ ทั่วประเทศ
1.13 โครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ	-	-	63.31	161.13	224.43	ก.อุตสาหกรรม	ฉะเชิงเทรา
1.14 โครงการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์	12.15	13.30	17.64	-	43.09	ก.อุตสาหกรรม	กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ออยุธยา
1.15 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรด้วยระบบรับรองความสามารถบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์	-	-	-	3.00	3.00	ก.อุตสาหกรรม	กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ออยุธยา
1.16 โครงการเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาซูเปอร์คลัสเตอร์และคลัสเตอร์ กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน พื้นที่จังหวัดระยอง ชลบุรี	-	-	-	2.50	2.50	ก.อุตสาหกรรม	กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ออยุธยา
1.17 โครงการยกระดับขีดความสามารถอุตสาหกรรมแม่พิมพ์	65.00	-	-	-	65.00	ก.อุตสาหกรรม	ภาคตะวันออกและ พื้นที่อุตสาหกรรมทั่ว ประเทศ
1.18 โครงการสร้างความยั่งยืนอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ไทย	-	65.00	68.85	64.40	198.25	ก.อุตสาหกรรม	ภาคตะวันออกและ พื้นที่อุตสาหกรรมทั่ว ประเทศ
1.19 โครงการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการผลิตด้วยเทคโนโลยีอัตโนมัติ	-	15.00	18.05	-	33.05	ก.อุตสาหกรรม	ภาคตะวันออกและ พื้นที่อุตสาหกรรมทั่ว ประเทศ
1.20 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตด้วยเทคโนโลยีวิศวกรรมดิจิทัลตามแนวทางอุตสาหกรรม4.0	-	-	-	3.40	3.40	ก.อุตสาหกรรม	ภาคตะวันออกและ พื้นที่อุตสาหกรรมทั่ว ประเทศ

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	รวม		
1.21 โครงการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก : นิคมอุตสาหกรรม Smart Park	-	-	-	6.94	6.94	ก.อุตสาหกรรม	
1.22 โครงการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ 3		11,000.00			11,000.00	ก.อุตสาหกรรม	
1.23 โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการไทยเข้าสู่ตลาดการค้าเสรี (จัดสัมมนาให้ผู้ประกอบการSMEs) จัดสัมมนาเรื่อง "ปรึกษาปัญหาอย่างใกล้ชิด รัฐบาลเป็นมิตรกับ SMEs"	-	-	1.04	-	1.04	ก.พาณิชย์	ชลบุรี
1.24 โครงการบูรณาการร่วมหน่วยงานเครือข่ายภาคเอกชน (จัดสัมมนา ร่วมกับสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)	-	-	-	1.40	1.40	ก.พาณิชย์	ชลบุรี
1.25 โครงการจัดสัมมนา "การพัฒนาสหกรณ์สู่การค้าเสรีอย่างยั่งยืน" (ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์)	-	-	0.57	-	0.57	ก.พาณิชย์	ตราด
1.26 โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรไทยเข้าสู่ตลาดการค้าเสรี (ร่วมกับสภาเกษตรกรแห่งชาติ)	-	-	-	0.39	0.39	ก.พาณิชย์	ระยอง
1.27 โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรไทยเข้าสู่ตลาดการค้าเสรี (ร่วมกับสภาเกษตรกรแห่งชาติ) จัดสัมมนาเรื่อง "โอกาสและความท้าทายการเป็นผู้นำในตลาด FTA"	-	-	0.53	-	0.53	ก.พาณิชย์	จันทบุรี
1.28 โครงการสนับสนุนการค้าบริการของศูนย์บริการข้อมูลระดับจังหวัด จัดสัมมนาเรื่อง " FTA พัฒนา SMEs/OTOP/วิสาหกิจชุมชนสู่ Thailand 4.0"	-	-	-	0.66	0.66	ก.พาณิชย์	ชลบุรี
1.29 โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 1 (คพพ.1)	-	-	55.00		55.00	ก.มหาดไทย	อ.อรัญประเทศ สระแก้ว อ.คลองใหญ่ ตราด

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560		
1.30 โครงการ พัฒนาการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพมาตรฐานเพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งออก รายการ พัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้าเกษตร	-	-	-	76.48	ก.มหาดไทย	ตราด
1.31 โครงการลงทุน LNG Receiving Terminal ระยะที่ 2		21,400.00			ก.พลังงาน	มาบตาพุด จังหวัดระยอง
1.32 โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติ เส้นที่ 5		96,500.00			ก.พลังงาน	ชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา
1.33 โครงการเสริมพลังคนพิการและผู้ดูแลคนพิการเพื่อความมั่นคงในชีวิต	4.85	9.50	-	-	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ทั่วประเทศ
1.34 โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพทักษะด้านอาชีพคนพิการ	-	-	11.44	11.12	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ทั่วประเทศ
1.35 โครงการเปิดทำการสถานธนาณูเคราะห์ 35 จังหวัดระยอง	-	11.50	-	-	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ระยอง
1.36 โครงการประชากรในนิคมสร้างตนเองได้รับการพัฒนาศักยภาพการดำรงชีวิตอย่างมั่นคง	-	-	-	0.56	ก.การพัฒนาสังคมฯ	ระยอง สระแก้ว
1.37 โครงการเสริมพลังทางสังคมและการมีส่วนร่วมของเครือข่าย	-	-	1.36	-	ก.การพัฒนาสังคมฯ	8 จังหวัดภาคตะวันออก
1.38 โครงการ: ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนงาน อพม.	-	-	-	1.52	ก.การพัฒนาสังคมฯ	8 จังหวัดภาคตะวันออก
1.39 โครงการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	-	-	-	0.16	ก.การพัฒนาสังคมฯ	8 จังหวัดภาคตะวันออก
1.40 โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	-	-	10.60	63.93	ก.การพัฒนาสังคมฯ	8 จังหวัดภาคตะวันออก

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)				หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560		
1.41	โครงการส่งเสริมและคุ้มครองการเข้าถึงสิทธิคนพิการ	2.86	4.78	3.06	1.78	ก.การพัฒนาสังคมฯ	7 จังหวัดภาคตะวันออก
1.42	แผนงาน เร่งรัดและผลักดันการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โครงการ ประชากรเป้าหมายทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในชีวิต	-	16.20	17.46	16.20	ก.การพัฒนาสังคมฯ	11 จังหวัดภาคตะวันออก
1.43	โครงการเคหะชุมชนและบริการชุมชนสำหรับผู้มีรายได้น้อย	ไม่ได้ของบประมาณ				ก.การพัฒนาสังคมฯ	พัฒนาที่อยู่อาศัย ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
1.44	โครงการการทูตเศรษฐกิจ	ไม่ได้ของบประมาณ				ก.การต่างประเทศ	ในต่างประเทศและ จังหวัดในพื้นที่ภาค ตะวันออก
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล							
2.1	โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในภูมิภาค	2.09	2.97	2.20	3.08	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัด ภาค ตะวันออก
2.2	พัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหาร	-	1.76	5.54	-	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัด ภาค ตะวันออก
2.3	พัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา	-	-	-	6.64	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัด ภาค ตะวันออก
2.4	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทยให้เป็นครัวอาหารคุณภาพของโลก (Thailand Food Quality to the World)	287.80	200.00	136.65	-	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.5	โครงการเชื่อมโยงการค้า การลงทุนผู้ประกอบการอาหารเพื่ออุตสาหกรรมอาหารอนาคต (Future Food)	-	-	-	55.00	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.6	โครงการเสริมสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่อุตสาหกรรมอาหาร (Thailand Food Forward)	100.00	50.00	54.00	-	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	รวม		
2.7 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล (Enhancing Thai Halal Food)	139.00	100.00	120.00	-	359.00	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.8 โครงการพัฒนาและขยายอ้อยพันธุ์ดีในเขตพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	81.00	95.82	77.90	-	254.72	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.9 โครงการพัฒนาเพื่อปรับปรุงการปลูกพันธุ์อ้อยและพัฒนากระบวนการจัดการผลผลิตอ้อยอย่างครบวงจร	-	-	-	120.00	120.00	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.10 โครงการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาได้น้อย	19.00	17.49	27.00	27.00	90.49	ก.อุตสาหกรรม	ทั่วประเทศ
2.11 โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer	8.76	3.55	3.21	2.03	17.55	ก.เกษตรฯ	จังหวัดชลบุรี หนองคาย เชียงใหม่ สุพรรณบุรี
2.12 โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	-	-	-	2.41	2.41	ก.เกษตรฯ	จังหวัดชลบุรี หนองคาย เชียงใหม่ สุพรรณบุรี
2.13 โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	40.17	41.11	38.10	27.72	147.10	ก.เกษตรฯ	จังหวัดชลบุรี หนองคาย เชียงใหม่ สุพรรณบุรี
2.14 แผนงานส่งเสริมสินค้าด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร/โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน (ไม่ผล)	67.78	48.64	29.58	-	146.01	ก.เกษตรฯ	พื้นที่เป้าหมายทั่วประเทศ
2.15 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลไม้คุณภาพในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	4.58	12.34	10.60	9.42	36.94	ก.เกษตรฯ	สถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์เป้าหมายทั่วประเทศ
2.16 โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	32.10	47.41	77.96	65.99	223.46	ก.เกษตรฯ	จังหวัดชลบุรี หนองคาย นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	รวม		
2.17 โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	27.03	1.63	13.85	14.93	57.44	ก.เกษตรฯ	จันทบุรี ตราด ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทราสมุทรปราการ
2.18 .โครงการส่งเสริมหนึ่งจังหวัดหนึ่งสิ่งป็นซึ่งทางภูมิศาสตร์ (ปี 57 - 9 จังหวัด ปี 58 - 8 จังหวัด ปี 59 - 8 จังหวัด และ ปี 60 - 8 จังหวัด)	0.23	0.23	0.23	0.18	0.87	ก.พาณิชย์	จังหวัดเป้าหมายทั่วประเทศ (มีจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง)
2.19 โครงการควบคุมตรวจสอบคุณภาพสินค้าสิ่งป็นซึ่งทางภูมิศาสตร์ (ปี 57 - 12 สินค้า ปี 59-60 - 20 สินค้า)	1.20	-	6.05		7.25	ก.พาณิชย์	จังหวัดเป้าหมายทั่วประเทศ (มีจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง)
2.20 โครงการตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น	-	-	1.40	2.10	3.50	ก.พาณิชย์	จังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 7 แห่ง
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว							
3.1 ถนนเลียบริมชายทะเลตะวันออก (ชลบุรี ระยอง)	1,769.61					ก.คมนาคม	ก่อสร้างแล้วเสร็จ (ปี 2549 - 2558)
3.2 ถนนสายเลียบริมชายหาดบ้านฉาง อ.คลองใหญ่ จ.ตราด	-	-	48.10	-	48.10	ก.คมนาคม	ก่อสร้างแล้วเสร็จ ปี 2559
3.3 ถนนสายคลองเจ้า - อ่าวใหญ่ อ.เกาะกูด จ.ตราด.	-	-	-	27.90	27.90	ก.คมนาคม	ก่อสร้างแล้วเสร็จ ปี 2560
3.4 ถนนสายแยก ทล.3 - ทล.331 อ.บางละมุง จ.ชลบุรี	-	-	-	144.95	144.95	ก.คมนาคม	ก่อสร้างแล้วเสร็จ 5.ค. 2560
3.5 โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง	-	-	-	140.00	140.00	ก.การท่องเที่ยวฯ	ระยอง
3.6 โครงการบูรณะซ่อมแซม และพัฒนาโบราณสถาน เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	3.00	35.00	21.13	84.00	143.13	ก.วัฒนธรรม	ปราจีนบุรี สระแก้ว ชลบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี

	ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	รวม		
3.7	โครงการบูรณะซ่อมแซม และพัฒนาแหล่งโบราณคดี เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	32.50	20.00	-	10.00	62.50	ก.วัฒนธรรม	แหล่งโบราณคดีโคกพนมดี จังหวัดชลบุรี
3.8	โครงการบูรณะซ่อมแซม และพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	-	-	-	5.00	5.00	ก.วัฒนธรรม	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติปราจีนบุรี
3.9	โครงการถนอมมรดกวัฒนธรรม ถิ่นสายศิลป์	-	-	0.60	0.60	1.20	ก.วัฒนธรรม	ระยอง จันทบุรี ตราด
3.10	โครงการพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว	-	-	0.70	1.40	2.10	ก.วัฒนธรรม	ระยอง จันทบุรี ตราด
3.11	โครงการส่งเสริมและพัฒนางานเรขศิลป์	-	-	-	20.00	20.00	ก.วัฒนธรรม	ระยอง นครนายก
3.12	โครงการส่งเสริมเทศกาล และประเพณีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	-	-	16.00	16.00	32.00	ก.วัฒนธรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.13	ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย / โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร	-	-	-	2.00	2.00	ก.วัฒนธรรม	150 แห่ง 8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.14	พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	-	-	3.10	1.48	4.58	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.15	โครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	1.76	1.79	1.80	1.73	7.08	ก.อุตสาหกรรม	8 จังหวัดภาคตะวันออก
3.16	โครงการพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว	0.94	-	-	0.70	1.64	ก.มหาดไทย	ปี 57 ชลบุรี ปี 60 ระยอง
3.17	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน รายการ ปรับปรุงภูมิทัศน์นุสรณ์สถานยุทธนาวีเกาะช้าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดตราด	-	-	-	8.12	8.12	ก.มหาดไทย	ตราด
3.18	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ เชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน พัฒนาเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยว 1 เส้นทาง	-	-	-	50.50	50.50	ก.มหาดไทย	ตราด

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	รวม		
3.19	โครงการจัดสร้างห้องควบคุมระบบ การจ่ายน้ำ ตลาดสดบางคล้า	-	-	0.32	-	0.32	ก.มหาดไทย	องค์การตลาดสดบางคล้า
3.20	โครงการสนับสนุนการลงทุนติดตั้งใช้งานระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์	19.97	20.49	16.60	19.39	76.45	ก.พลังงาน	ทั่วประเทศ (เขตภาคตะวันออก เช่น ปราจีนบุรี จันทบุรี ชลบุรี)
ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน		950.75						
4.1	ถนนสายแยก ทล.33 – ผ่านผ่านแดนบ้านคลองลึก อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	-	-	-	14.20	14.20	ก.คมนาคม	ก่อสร้างแล้วเสร็จ ส.ค. 2560
4.2	ถนนสายทางเข้าท่าเทียบเรือเกษตรประมงคลองใหญ่ อ.คลองใหญ่ จ.ตราด	-	-	-	3,353.56	3,353.56	ก.คมนาคม	
4.3	โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าทางคู่ ช่วงฉะเชิงเทรา – คลองสิบก้า – แก่งคอย	-	14.96	21.76	42.29	79.01	ก.ศึกษาฯ	ตราด
4.4	โครงการโรงเรียนประชาคมอาเซียนศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	-	-	-	140.00	140.00	ก.อุตสาหกรรม	สระแก้ว
4.5	โครงการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	-	-	-	3.21	5.00	ก.เกษตรฯ	ตราด สระแก้ว
4.6	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านสินค้าเกษตรชายแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	-	-	1.79	2.44	33.89	ก.เกษตรฯ	ตราด สระแก้ว
4.7	โครงการเพิ่มศักยภาพด้านสินค้าเกษตรชายแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	-	-	-	1.47	3.08	ก.เกษตรฯ	ตราด (ด่านตรวจพืช คลองใหญ่)
4.8	เพิ่มศักยภาพด้านสินค้าเกษตรชายแดนเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	0.33	0.32	0.95	-	8.00	ก.พาณิชย์	ตราด
4.9	โครงการเสริมสร้างศักยภาพทางด้านการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน “งานมหกรรมการค้าชายแดนจังหวัดตราด”	-	8.00	-	-	-		

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
		ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	รวม		
4.10	โครงการเสริมสร้างศักยภาพทางด้านการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน “งานมหกรรมการค้าชายแดนจังหวัดสระแก้ว”	-	10.00	-	-	10.00	ก.พาณิชย์	สระแก้ว
4.11	จัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP สาขาสัมพันธ์สองแผ่นดิน	0.60	1.80	2.55	2.85	7.80	ก.มหาดไทย	ตราด จันทบุรี สระแก้ว
4.12	โครงการนำที่ราชพัสดุมาสนับสนุนพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	ไม่ได้ของงบประมาณ					ก.การคลัง	สระแก้ว ตราด
4.13	การบริหารจัดการท่าเรืออนุกรมประมงคลองใหญ่ จ.ตราด	ไม่ได้ของงบประมาณ					ก.การคลัง	อ.คลองใหญ่ ตราด
4.14	แผนงานพัฒนาระบบไฟฟ้าในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	48,620.00					ก.พลังงาน	พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
4.15	การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	ไม่ได้ของงบประมาณ					ก.การต่างประเทศ	ในต่างประเทศและจังหวัดในภาคตะวันออก
ยุทธศาสตร์ที่ 5 เร่งแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่มีความวิกฤติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น								
5.1	โครงการบรรเทาความเดือดร้อนและฟื้นฟูชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะโดยการปักไม้ชะลอความเร็วของคลื่น	-	8.00	-	-	8.00	ก. ทรพัฯ	จันทบุรี
5.2	โครงการป้องกันการค้าขยะชายฝั่งโดยการปักไม้ชะลอความเร็วของคลื่นในชายฝั่งที่เป็นหาดโคลน จังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรี	-	-	-	11.20	11.20	ก. ทรพัฯ	จันทบุรี
5.3	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย	0.50	0.50	0.50	0.50	2.00	ก. ทรพัฯ	ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด
5.4	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่วิกฤต - การจัดการมลพิษทางอากาศในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด จังหวัดระยอง	2.11	2.91	1.00	1.00	7.02	ก. ทรพัฯ	ระยอง
5.5	โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีรีไซเคิล เพื่อการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	4.40	4.00	-	5.00	13.40	ก.อุตสาหกรรม	ปราจีนบุรี ระยอง ชลบุรี

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	รวม		
5.6 โครงการพัฒนาระบบทำนุบำรุงการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTT)	3.80		3.00	2.75	9.55	ก.อุตสาหกรรม	ระยอง สมุทรปราการ จังหวัดภาคกลาง และตะวันออก
5.7 โครงการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมอย่างมีศักยภาพเพื่อรองรับการลงทุน	20.00	15.00	14.20	4.58	53.78	ก.อุตสาหกรรม	จังหวัดปทุมธานี
5.8 โครงการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	10.00	15.20	13.84	13.05	52.09	ก.อุตสาหกรรม	จังหวัดปทุมธานี
5.9 โครงการก่อสร้าง/ปรับปรุงแหล่งน้ำ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน ป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาหน้าท่วม และภัยแล้งในพื้นที่ภาคตะวันออก	432.23	1,121.91	678.60	3,877.20	6,109.94	ก.เกษตร	8 จังหวัดภาคตะวันออก
5.10 โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย	121.07	234.39	7.63	77.19	440.28	ก.มหาดไทย	
5.11 เชื้อนป้องกันริมแม่น้ำจันทบุรี บริเวณริมถนน คล. ช่างเมรุ วัดกระตัง หมู่ที่ 5 ตำบลพลวง อำเภอเขาชะเมา จ.จันทบุรี	12.00	-	-	-	12.00	ก.มหาดไทย	
5.12 เชื้อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำจันทบุรี บริเวณบ้านปึก หมู่ 7 ตำบลวังแถม อำเภอชะเมา จังหวัดจันทบุรี	-	18.00	-	-	18.00	ก.มหาดไทย	
5.13 เชื้อนป้องกันตลิ่งริมทะเล ตำบลแหลมกลัด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี	-	-	48.75	-	48.75	ก.มหาดไทย	
5.14 เชื้อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำจันทบุรี เทศบาลตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี	-	-	-	61.00	61.00	ก.มหาดไทย	
5.15 โครงการคัดเลือกสถานศึกษาที่มีผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น ระดับประเทศ ประจำปี 2559	-	-	งบส่วนกลาง		-	ก.ศึกษา	สำนักงาน กศน.จังหวัด
5.16 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	-	-	-	1.04	1.04	ก.ศึกษา	สำนักงาน กศน.จังหวัด

ข้อเสนอแผนงานโครงการป้องกันที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอเพิ่มเติม
เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่ในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2564

ข้อเสนอแผนงานโครงการเบื้องต้นที่กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขปัญหาระงับงานในพื้นที่
ในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2564

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
1	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหากการกัดเซาะชายฝั่งภาคตะวันออก	264.97	ก. พริ้งฯ	ระยอง ตรัง
2	โครงการจัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์ป่าชายเลนนาชาติ ร.9	372.73	ก. พริ้งฯ	
3	โครงการขับเคลื่อนแนวทางการเผยแพร่กฎหมายและสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ ปี 2	80.00	ก.ยุติธรรม	8 จังหวัด ภาคตะวันออก
4	โครงการพัฒนาและส่งเสริมยุทธธรรมชนเพื่อการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน	9.79	ก.ยุติธรรม	8 จังหวัด ภาคตะวันออก
5	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ “อภัยภูเบศร โมเดล”	210.00	ก.สาธารณสุข	จำนวน 7 แห่ง ปี 2561
6	โครงการพัฒนาศักยภาพโรงพยาบาลพลวกรรองรับการพัฒนาด้านโครงการระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก	415.30	ก.สาธารณสุข	ปี 2561-2563
7	โครงการพัฒนาศักยภาพโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง	598.56	ก.สาธารณสุข	ปี 2561-2563
8	โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ด้านอุบัติเหตุฉุกเฉินและโรคหัวใจ โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม ภาคตะวันออก	750.00	ก.สาธารณสุข	ปี 2561-2564
10	โครงการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินแบบครบวงจร โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี	95.80	ก.สาธารณสุข	ปี 2561
11	โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุขเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และการค้า การลงทุน จ.ตราด	306.23	ก.สาธารณสุข	
12	โครงการก่อสร้าง/ปรับปรุงแหล่งน้ำ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน ป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำ ท่วม และภัยแล้งในพื้นที่ภาคตะวันออก	1,235.34	ก.เกษตรฯ	8 จังหวัด ภาคตะวันออก
13	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองท่าเลื่อน บริเวณหน้าวัดศิริวิหาร ตำบลตะกอก อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด	21.00	ก.มหาดไทย	
14	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำจันทบุรี บริเวณสะพานตรังถึงสะพานมหาราช ตำบลจันทน์นิมิต อำเภอเมือง จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี	67.50	ก.มหาดไทย	
15	โครงการสร้างศักยภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ	30.00	ก.ศึกษาฯ	
16	โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาด้านการพาณิชยนาวิ	398.00	ก.ศึกษาฯ	คณะพาณิชย์นาวินาชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยดำเนินการ	หมายเหตุ
17	โครงการจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีไทย-เยอรมัน (บ้านค่าย)	626.10	ก.ศึกษาฯ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
18	โครงการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร 3 ภาษา (อังกฤษ จีน กัมพูชา)	15.64	ก.ศึกษาฯ	สระแก้ว จันทบุรี ตราด
19	โครงการส่งเสริมการศึกษาเพื่อสร้างศักยภาพคนรองรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	16.70	ก.ศึกษาฯ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดฉะเชิงเทรา
20	โครงการพัฒนารูปแบบสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	83.42	ก.ศึกษาฯ	สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
21	การตรวจเยี่ยมการดำเนินงานตามมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	ไม่ใช้เงินงบประมาณ	ก.การคลัง	เดือนกุมภาพันธ์ 2561 กำหนดให้เป็นช่วงเวลาของการรับแจ้งความประสงค์เข้าร่วมมาตรการ
22	โครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำน้สกกระบบสำหรับผู้มรายได้น้อยในจังหวัดจันทบุรี	ใช้เงินนอกงบประมาณ	ก.การคลัง	

